

Resonaarin merkitys Resonaarigroupin muusikon minäkuvaan

Serena Kirvesmäki & Helmi Nissinen

2025 Laurea

Laurea-ammattikorkeakoulu

Resonaarin merkitys Resonaarigroupin muusikon minäkuvaan

Serena Kirvesmäki, Helmi Nissinen
Sosionomikoulutus
Opinnäytetyö
Marraskuu, 2025

Resonaarin merkitys Resonaarigroupin muusikon minäkuvaan

Vuosi 2025 Sivumäärä 65

Opinnäytetyö tarkasteli Musiikkikeskus Resonaarin merkitystä Resonaarigroupin muusikoiden minäkuvaan. Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää, mikä on Resonaarin tarjoaman toiminnan merkitys Resonaarigroupin muusikoiden minäkuvalle, sekä miten Resonaari tukee Resonaarigroupin muusikoiden myönteistä minäkuvausta.

Tutkimus toteutettiin laadullisena tutkimuksena yhteistyössä Musiikkikeskus Resonaarin kanssa. Aineistonkeruu menetelmänä toimi puolistrukturoitu haastattelu, ja haastateltavana oli kolme muusikkoa, heidän äitinsä sekä Resonaarin henkilökuntaa. Teoreettinen viitekehys rakentui minäkuvaan, kehitysvammaisuuden, musiikin ja yhteisöllisyyden näkökulmista.

Opinnäytetyö tuotti Resonaarille arvokasta tietoa toiminnan merkityksistä, samalla tarjoten myös laajempaa ymmärrystä kehitysvammaisuuden asemasta yhteiskunnassa sekä musiikin ja yhteisöllisyyden vaikutuksesta yksilön minäkuvaan muodostumiseen.

Haastatteluiden perusteella muusikoiden itsetunto on melko vahva, ja siihen vaikuttavat erityisesti motivointi ja onnistumisen kokemukset. Resonaarilla on tärkeä merkitys muusikoiden emotionaalisen kokemuksen ja ilmaisun kehittymisessä. Yhteisö toimii muusikoille merkittävänä sosiaalisten suhteiden ja työllistymisen mahdollistajana, ja sillä on keskeinen rooli sosiaalisten taitojen vahvistamisessa.

Tulosten perusteella Musiikkikeskus Resonaarilla on merkitystä Resonaarigroupin muusikoiden minäkuvalle. Sen merkitykset näkyivät voimakkaimmin itsetunnossa, emotionaalisissa- ja sosiaalisissa taidoissa. Tulokset kuvasivat muusikoiden aitoja kokemuksia, mutta tulokset eivät erittele Resonaarin ja muun ympäristön vaikutuksia.

Jatkotutkimusideoina on tutkia yhteisöllisyyttä, kehitysvammaisten työllistymistä sekä Resonaarin merkitystä minäkuvaan havainnoimalla.

Asiasanat: kehitysvammaisuus, minäkuva, musiikki, yhteisöllisyys, Resonaarigroup, Musiikkikeskus Resonaari

Serena Kirvesmäki, Helmi Nissinen

The significance of Resonaari for the self-image of a Resonaarigroup musician

Year

2025

Pages

65

This thesis examined the significance of the Music Centre Resonaari for the self-image of the musicians in Resonaarigroup. The aim of the study was to explore the significance of Resonaari for the self-image of Resonaarigroup's musicians, as well as to investigate how Resonaari supports the development of a positive self-image among them.

The research was conducted as a qualitative study in collaboration with the Music Centre Resonaari. The data were collected through semi-structured interviews with three musicians, their mothers, and Resonaari's employees. The theoretical framework was built around perspectives on self-image, intellectual disability, music, and community.

This thesis provided Resonaari with valuable insights into the significance of their activities, while also contributing to a broader understanding of the position of people with intellectual disabilities in society, and of the ways in which music and community influence the formation of an individual's self-image.

The results indicated that the musicians' self-esteem is relatively strong, influenced particularly by motivation and experiences of success. Resonaari plays an important role in fostering the musicians' emotional experiences and expressive skills. The community serves as a significant enabler of social relationships and employment opportunities for the musicians, and it plays a key role in strengthening their social abilities.

The results showed that the Music Centre Resonaari has a meaningful impact on the self-image of the musicians in Resonaarigroup. Its significance was most evident in areas related to self-esteem, emotional development, and social skills. The results reflected the musicians' genuine experiences, but the findings do not distinguish between the influence of Resonaari and other environments.

Ideas for further research include examining community, the employment of people with intellectual disabilities, and exploring the significance of Resonaari for self-concept through observation.

Keywords: intellectual disability, self-image, music, community, Resonaarigroup, Music Centre Resonaari

1	Johdanto.....	6
2	Musiikkikeskus Resonaari & Resonaarigroup	7
3	Minäkuva ja kehitysvammaisuus.....	8
3.1	Kehitysvammaisuus	9
3.2	Minäkuva	10
3.3	Minäkuvan rakentuminen & työ osana minäkuva	13
4	Musiikki kasvun tukena	17
4.1	Musiikin oppiminen minuuden muovaajana.....	17
4.2	Musiikki psykososiaalisen kehityksen tukena	19
4.3	Resonaarissa käytettävät erityispedagogiset menetelmät	21
4.3.1	Kuvionuotit	22
4.3.2	Mukautetut soittimet	23
5	Kohtaaminen ja kuuluminen	24
5.1	Yhteisöllisyyden merkitys	24
5.2	Ohjaajan asenteen ja palautteen merkitys.....	26
6	Tavoite ja tutkimuskysymykset.....	28
7	Tutkimusmenetelmät	28
7.1	Laadullinen Case-tutkimus & aineiston keruu	28
7.2	Aineiston analysointi.....	31
8	Tulokset	32
8.1	Muusikon käsitys itsestä	33
8.2	Resonaarin tuki minäkuvaan.....	34
8.3	Itsetunnon tukipilareita	36
8.4	Emotionaalinen kehitys.....	42
8.5	Yhteisöllisyys ja sosiaalinen kehitys	44
9	Johtopäätökset	49
10	Jatkotutkimusideat ja pohdintaa	50
10.1	Jatkotutkimusideat	50
10.2	Pohdintaa eettisyydestä ja luotettavuudesta	51
10.3	Pohdintaa prosessista.....	53
	Lähteet.....	56
	Kuviot	61
	Kuvat	61
	Taulukot	61
	Liitteet	62

1 Johdanto

“Jotkut tarinat ovat tähtiin kirjoitettuja. Niitä siivittää alusta lähtien onnellisten sattumien ketju. Niin lähti liikkeelle myös Helsingin Kulosaarissa sijaitsevan musiikkikoulu Resonaarin tarina.” (Ilta-Sanomat 2019.)

Alkuvuodesta vuonna 2025 suoritimme opintojemme viimeisen harjoittelujakson Musiikkikeskus Resonaarissa. Olemme jo pitkään olleet kiinnostuneita musiikista ja sen vaikutuksesta ihmisiin, ja harjoittelupaikkana Resonaari tarjosi meille erinomaisen mahdollisuuden syventää tätä ymmärrystä. Opinnäytetyömme aihe sai alkunsa, kun toimeksiantajalta nousi kiinnostus tutkia Resonaarissa toimivan ammattiorkesteri Resonaarigroupin minäpystyvyyttä ja musiikillista toimijuutta. Harjoittelussa saimme tutustua yhtyeen muusikoihin ja heidän arkeensa, jonka myötä tarkempi käsitys opinnäytetyömme aiheesta alkoi muodostua. Kohtaamiset muusikoiden kanssa herättivät kysymyksiä minuuden rakentumisesta musiikkiyhteisössä, ja tämän seurauksena lopullinen näkökulmamme tutkimuksessa rajautui minäkuvan muodostumiseen.

Resonaarin toiminta on maailmanlaajuisesti tunnustettua, ja sen vaikuttavuus musiikkikasvatuksen yhdenvertaisuuden edistäjänä on merkittävä. Toiminnan merkityksiä on kuitenkin tutkittu suhteellisen vähän. Opinnäytetyömme keskittyy selvittämään mikä on Resonaarin merkitys Resonaarigroup-ammattiorkesterin muusikoiden minäkuvaan. Tutkimus on laadullinen case-tutkimus, ja aineistonkeruumenetelmänä käytämme puolistrukturoitua haastattelua. Tarkastelemme muusikoiden minäkuvaa kolmen muusikon sekä heidän äitiensä ja kahden Resonaarin henkilökunnan haastattelun pohjalta.

Tutkimuksessamme tarkastelemme minäkuvan kehittymistä kehitysvammaisuuden kontekstissa, sekä pohdimme siihen vaikuttavia tekijöitä musiikin ja yhteisöllisyyden teoreettisessa viitekehyksessä. Opinnäytetyössä avaamme minäkuvan käsitettä ja siihen liittyen itsetuntoa sekä minäpystyvyyttä. Lisäksi tarkastelemme minäkuvan rakentumista, sekä kehitysvammaisuuden merkitystä siihen. Musiikin suhteen tarkastelemme musiikin erityispedagogiikkaa ja sitä, miten musiikin oppiminen ja musiikki itsessään vaikuttavat yksilöön. Avaamme myös yhteisöllisyyden merkitystä, pohdimme ohjaajan roolia sekä käsittelemme työllistymistä kehitysvammaisuuden näkökulmasta.

Opinnäytetyömme antaa Resonaarille arvokasta tietoa heidän toimintansa merkityksistä, mutta tarjoaa tietoa myös laajemmassa mittakaavassa kehitysvammaisuuden asemasta yhteiskunnassa, sekä musiikin ja yhteisöllisyyden merkityksistä yksilön minäkuvaan.

Tässä opinnäytetyössä on käytetty ChatGPT:tä apuna tekstin muokkaamisessa ja ilmaisun hiomisessa. Työn teoreettinen sisältö ja analyysit perustuvat kuitenkin opinnäytetyön tekijöiden omaan työhön sekä päteviin teoreettisiin lähteisiin ja tutkimuksiin.

2 Musiikkikeskus Resonaari & Resonaarigroup

Aluksi esittelemme opinnäytetyömme toimeksiantajan, sekä tutkimuksemme tarkastelun kohteena olevan Resonaarigroupin.

Opinnäytetyömme toimeksiantajana toimi Helsingin Kulosaarissa sijaitseva Musiikkikeskus Resonaari. Resonaari tarjoaa taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän mukaista tavoitteellista musiikinopetusta erityistä tukea tarvitseville henkilöille (Resonaari 2025). Resonaarissa oppimisessa erityistä tukea tarvitsevilla henkilöillä tarkoitetaan muun muassa kehitysvammaisia, liikunta- ja näkövammaisia, oppimisvaikeuksien kanssa eläviä, autismlikirjon henkilöitä, sekä mielenterveyskuntoutujia (Yle 2023). Lisäksi keskuksen innovaatiopalvelut ja asiantuntijapalvelut tukevat ammattilaisia erilaisissa musiikkiin liittyvissä tarpeissa. Resonaarin toimii myös Kaikki soittaa-verkosto ja ammattiorkesteri Resonaarigroup, jotka edistävät yhdenvertaisuutta sekä inklusiivista musiikkikulttuuria. (Resonaari 2025). Resonaari tarjoaa tilan, jossa erilaiset taidot ja taustat voivat kohdata musiikillisen toiminnan lomassa.

Resonaari on rakentunut entiseen omakotitaloon, ja tämä luo toimintaan kodinomaisen ja lämpimän ilmapiirin. Keskus aloitti toimintansa 1995, jolloin sen alkuperäinen tarkoitus oli toimia musiikkikasvatuksen tutkimus- ja kehittämistoiminnan keskuksena (Ilta-Sanomat 2019). Musiikkiopisto-toiminta alkoi siitä muutaman vuoden kuluttua vuonna 1998. Vuonna 2004 hyväksyttiin Resonaarin taiteen perusopetuksen mukainen opetussuunnitelma, ja vuonna 2019 opistolle myönnettiin taiteen perusopetuksen järjestämislupa. Tällä hetkellä musiikkiopistossa opiskelee vuosittain noin 300 oppilasta, ja Resonaari on saanut huomiota myös kansainvälisesti. (Resonaari 2025.) Musiikkiopisto on siis kehittynyt epävirallisemmasta toimijasta kohti virallisesti tunnustettua taiteen perusopetuksen järjestäjää.

Resonaarilla on vankka arvopohja, joka ohjaa sen kaikkea toimintaa. Keskuksessa uskotaan jokaisen oppijan potentiaaliin ja arvostetaan jokaisen muusikkoutta. Tähän johdattavia periaatteita ovat esteettömyys ja saavutettavuus, kulttuurinen- ja muusikkouden tasa-arvo, sekä oppimisen demokratia. Opetus tukee oppilaiden toimijuutta ja minäpystyvyyden vahvistumista, mikä puolestaan edistää erilaisuuden näkyvyyttä niin kulttuurissa kuin yhteiskunnassa laajemminkin. (Resonaari 2025).

Resonaari on osa HelsinkiMissiota, joka järjestönä toimii yhteisöllisyyden ja yksinäisyyden vähentämisen puolesta. Resonaarin ja HelsinkiMission periaatteet linkittyvät vahvasti toisiinsa

hyvinvoinnin lisäämisen näkökulmasta. HelsinkiMissio on vapaaehtoisten ja asiantuntijoiden muodostama uskonnollisesti ja poliittisesti sitoutumaton sosiaalialan järjestö, jonka tavoitteena on yksinäisyyden vähentämisen lisäksi hyvinvoinnin ja yhteisöllisyyden vahvistaminen. Järjestön keskeisiä arvoja ovat asiantuntijuus, kunnioitus, ihmiskeskeisyys ja uteliaisuus. Toiminnassaan HelsinkiMissio pyrkii vaikuttamaan asenteisiin, auttamaan ihmisiä ulos yksinäisyyden kehästä, tukemaan sosiaalisten taitojen kehittymistä, kehittämään työvälineitä, tutkimaan ja mahdollistamaan ihmisten kohtaamisen. (HelsinkiMissio Ry 2025.)

Opinnäytetyömme tutkimuksen kohteena on Resonaarissa toimiva ammattiorkesteri Resonaarigroup, eli erilaisten oppijoiden ammattiyhtye. Yhtyeen jäsenet edustavat kehitysvammaisuutta ja muita erityisryhmiä. (Resonaari 2025.)

Monilla yhtyeen jäsenistä on pitkän ajan kokemus Resonaarissa toimimisesta ensin oppilaana yksityis- ja bändiopetuksessa ennen päätymistään ammattimuusikon rooliin. Nykyään he muodostavat ammattimuusikoiden yhtyeen, jonka jäsenistä osa on Resonaariin vakituisesti palkattuja, ja osa toimii freelancer-muusikoina.

Resonaarigroup on esiintyvä yhtye, jonka voi palkata yksityis- ja yritystilaisuuksiin, erilaisiin tapahtumiin ja festareille. Lisäksi Resonaarigroupin muusikot ohjaavat osallistavia musiikkihetkiä, työpajoja ja yhteislaulutilaisuuksia sekä toimivat kouluttajina musiikkikasvatuksen ja sosiaalialan koulutuksissa. He toimivat joko itsenäisesti, tai yhdessä Resonaarin henkilöstön kanssa. (Resonaari 2025.) Resonaarigroup on esiintynyt paljon esimerkiksi palvelukeskuksissa, kirkoissa ja kouluissa. He liikkuvat sujuvasti eri musiikkigenrejen välillä, ja muokkaavat ohjelmistoaan yleisön mukaan.

Tällä hetkellä Resonaarigroupissa soittaa seitsemän muusikkoa. Yhtye harjoittelee erilaisin kokoonpanoin maanantaista perjantaihin ohjatusti. Musiikin ohella yhtyeen arkea Resonaarissa rikastuttaa sosiaalinen kanssakäyminen ja yhteisöllisyys.

3 Minäkuva ja kehitysvammaisuus

Seuraavaksi avaamme tutkimuksemme kannalta keskeisten käsitteiden merkityksiä. Avaamme käsitteet kehitysvammaisuus ja minäkuva. Minäkuvakäsitteen yhteydessä tarkastelemme myös itsetunnon ja minäpystyvyyden käsitteitä sekä niiden yhteyttä minäkuvaan. Lisäksi käsittelemme tässä luvussa minäkuvan rakentumista ja kehitysvammaisuuden merkitystä siihen.

3.1 Kehitysvammaisuus

Vammaisuuden käsite on moninainen. Se voidaan ymmärtää yläkäsitteenä, joka kuvaa muun muassa ihmisten erilaisia toiminnan rajoituksia (Wehmeyer ym. 2008, 314, Hermanoff 2016, 36 mukaan) ja sairauksia. Arkikielessä vammaiseksi määritellään henkilö, jolla on jokin rajoite tai vamma (Hermanoff 2016, 36). Yleisin lähestymistapa kehitysvammaisuuteen on lääketieteellinen lähestymistapa (2016, 17).

Lastenneurologian ja psykiatrian erikoislääkäri Laura Åberg (2025) määrittelee kehitysvammaisuutta tilana, jossa mielen kehitys on estynyt tai häiriintynyt johtuen synnynnäisestä, tai kehitysiässä saadusta keskushermostoon vaikuttavasta sairaudesta, viasta tai vammasta. Samansuuntaisesti Anneli Hermanoffin (2016, 17) mukaan kehitysvammaisuus ei ole sairaus, vaan vamma tai vaurio, joka ilmenee esimerkiksi oppimisen ja ymmärtämisen vaikeuksina.

Hermanoffin (2016, 18) mukaan vammaisuutta ei tulisi kuitenkaan nähdä pelkästään yksilön vammasta johtuvana rajoitteena, vaan sitä tulisi tarkastella osana ihmisen kokonaisvaltaista mahdollisuutta käyttää omia kykyjään ja voimavarojaan hyvinvoinnin saavuttamiseksi. Yhteiskunnan tehtävänä on turvata kaikille mahdollisuus oman elämän ohjaamiseen ja valintojen tekemiseen.

Åbergin (2025) mukaan kehitysvammaisen henkilön on vaikea ymmärtää, sekä sisäistää ja soveltaa opittavaa tietoa. Kehitysvammaisella henkilöllä on vaikeutta elämänhallinnassa, ja ympäristöön sopeutumiseen liittyvissä taidoissa, kuten kommunikaatiossa, kyvyssä muodostaa ihmissuhteita, kyvyssä toimia tilanteessa suotavalla tavalla, sekä arjen käytännön taidoissa. Jokaisella on kuitenkin omat yksilölliset vahvuudet, ja oikeanlaisen tuen avulla mahdollisuus oppia uutta ja kehittyä (Kehitysvammaliitto 2025). Kehitysvammaisuus on lopulta vain yksi ihmisen ominaisuus (Hermanoff 2016, 18).

Åbergin (2025) mukaan kehitysvammaisuutta voidaan tarkastella asteittain. On olemassa lievää, keskivaikeaa, vaikeaa, sekä syvää kehitysvammaisuutta. Mitä lievempää kehitysvammaisuus on, sitä paremmin henkilö taitaa ympäristöön sopeutumisen taidot. Keskivaikean ja vaikean kehitysvamman omaava henkilö tarvitsee usein apua ja ohjausta arjen askareissa, kuten ruokailussa ja pukeutumisessa. Syvästi kehitysvammainen henkilö tarvitsee apua kaikissa päivän toiminnoissa. Hermanoffin (2016, 17) mukaan kehitysvammaisuuden mukana tulee tietynlaisia vaatimuksia ympäristöön, vuorovaikutukseen sekä pedagogisiin ratkaisuihin. Hänen ajatuksensa mukaan vammasta aiheutuva haitta on sitä pienempää, mitä paremmin ympäristö pystyy huomioimaan nämä vaatimukset.

Kehitysvammaisuuteen liittyy usein muita häiriöitä ja sairauksia, ja näitä ovat oireyhtymille tyypillisten sairauksien lisäksi esimerkiksi masennus, epilepsia, sekä ahdistuneisuus. Näiden

ilmeneminen on usein liitännäinen kehitysvamman tasoon. Riski muille häiriöille ja sairauksille on sitä korkeampi, mitä syvempää kehitysvammaisuus on. (Åberg 2025.)

Yksilökeskeinen lähestymistapa näkee vammaisuuden yksilön henkilökohtaisena ongelmana tai tragediana, jossa toimintakyvyn sekä psyykkisen- ja sosiaalisen elämän haasteiden katsotaan johtuvan itse vammasta (Oliver 1996, 32-34 Hermanoff 2016, 37 mukaan). Yksilökeskeinen malli pohjautuu vammaisuuden lääketieteelliseen näkökulmaan. Siinä vammaisuus ymmärretään yksilön biologisten sairauksien ja oireiden kautta, ja sitä tarkastellaan erilaisten vajavuuksien luokittelun näkökulmasta. (Gustavsson 2004, 59; Priestley 2003, 13; Smart 2009, 4 Hermanoff 2016, 37 mukaan.) Tämä malli on ongelmallinen, sillä siinä jää huomioimatta yksilöön vaikuttavat sosiaaliset ja materiaaliset tekijät (Ahponen 2008, 27; Grue 2011, 541; Oliver 1996, 32-33; Shakespeare 2006, 10 Hermanoff 2016, 37 mukaan).

Hermanoff (2016, 17) on tarkastellut kehitysvammaisuutta lääketieteellisen näkökulman ulkopuolella myös sosiaalisesta näkökulmasta. Sosiaalisessa näkökulmassa painotus on yksilön ja yhteisön välisessä suhteessa, jolloin vammaisuus syntyy yhteiskunnan asettamista esteistä ja asenteista. Tämä malli tunnustaa vammojen olemassaolon, mutta niiden ei ajatella olevan syy henkilön asemaan yhteiskunnassa (Blackie 2010, 22-23 Hermanoff 2016, 37 mukaan).

Yhteiskuntakeskeinen lähestymistapa korostaa yksilön roolia, asemaa ja toimintakykyä kansalaisena, osallisena ja osallistujana. Tämä malli on syntynyt edellä mainitun yksilökeskeistä mallia haastavan sosiaalisen mallin myötä (Hermanoff 2016, 31).

Yhteiskuntakriittinen lähestymistapa ajattelee yhteiskunnan luovan vammaisuutta syrjiviä rakenteita, toimintoja ja ympäristöjä, ja näiden ajatellaan estävän vammaisten ihmisten täysvaltainen osallistuminen yhteiskunnan toimintaan (Oliver 1996, 34-42; Reinikainen 2007, 28-29 Hermanoff 2016, 37 mukaan).

Viime vuosikymmeninä kehitysvammaisuuden käsite on kehittynyt ihmisarvoa arvostavammaksi, ja sen arviointi on siirtynyt älykkyyden mittaamisesta toimintakykyyn perustuvaksi. (Hermanoff 2016, 18.)

3.2 Minäkuva

Keltikangas-Järvisen (2017, 97) mukaan minäkuva on moniulotteinen, usein jossain määrin tulkinnanvarainen käsite, jonka määritelmät voivat usein olla joustavia ja toisistaan poikkeavia. Hänen mukaansa minäkuva on niiden ominaisuuksien, päämäärien ja toimintojen kokonaisuus, joilla yksilö kuvailee itseään. Tämä tarkoittaa kuvausta esimerkiksi omasta persoonasta, taidoista, tavoitteista, ihanteista ja odotuksista (Keltikangas-Järvinen 2010, 137). Hirsjärvi (1983) kuvaa minäkuva tai minäkäsitystä yksilön käsityksenä itsestään

sellaisena, joksi hän kokee itsensä, joksi muut hänet kokevat ja jollainen hän haluaisi olla, sekä psyykkisesti että fyysisesti. Näistä muodostuu yksilön kokemus todellisesta minästä, sosiaalisesta minästä sekä ihanneminästä.

Minäkuva on ihmisen päätösten ja valintojen taustalla vaikuttava tekijä. Ihminen tekee elämässään ratkaisuja sen pohjalta, minkä hän kokee sopivaksi itselleen. Ihmisen minäkuva taas vaikuttaa siihen, mitä hän pitää itselleen parhaana vaihtoehtona. (Keltikangas-Järvinen 2010, 137.) Hirsjärvi (1983) täydentää tätä näkökulmaa toteamalla, että minäkuva ohjaa ihmisen suhtautumista, käyttäytymistä ja valintoja. Hän korostaa myös, ettei minäkuva ole pysyvä ominaisuus, vaan se muokkautuu jatkuvasti sosiaalisessa vuorovaikutuksessa. Ihminen tarkastelee ja arvioi itseään suhteessa niihin henkilöihin, joilla on hänelle erityinen merkitys.

Siihen, miten ihminen toimii ja ajattelee itsestään, vaikuttaa minäkuvan laatu. Kun ihminen uskoo omiin mahdollisuuksiinsa ja kykenee ajattelemaan optimistisesti ja toiveikkaasti, syntyy myönteinen minäkuva. Yksilöstä riippuen joillekin tämänkaltainen ajattelu on helpompaa kuin toisille. Osan on lähtökohtaisesti helpompi nähdä itsensä myönteisessä valossa, mutta sitä voi myös kehittää itse. Tämä onnistuu havainnoimalla omia ajatuksia ja toimintamalleja, ja tunnistamalla näiden taustalla olevia uskomuksia ja käsityksiä. Kun nämä tiedostaa, niitä voi kyseenalaistaa ja niihin voi pyrkiä vaikuttamaan. Myönteistä minäkuvaa tukee myös muilta ihmisiltä saatu kannustus. (Kaski & Miettinen 2018, 26.) Tätä tukee Harmelingin (2011) ajatus, jonka mukaan sosiaalinen ympäristö ja myönteinen palaute voivat vahvistaa yksilön käsitystä omista taidoistaan ja kyvyistään. Tämä edistää myönteisen minäkuvan ja samalla itseluottamuksen kehittymistä.

Vaikka minäkuva säröilisi, ihminen voi silti kokea onnistumisia. Nämä onnistumisen kokemukset usein tukevat yksilön varmuutta ja uskoa itseän, jolloin itsetunto vahvistuu. (Kaski & Miettinen 2018, 30-31.) Itsetunto on persoonallisuuden ominaisuus, ja osa yksilön minäkuvaa. Se on sisäinen tunne omasta hyvydestä ja arvokkuudesta. Se ei siis ole ulkoista pärjäämistä tai menestymistä, mutta onnistumiset tai pettymykset voivat vaikuttaa itsetuntoon. (Keltikangas-Järvinen 2014, 16.) Mielenterveystalo (2025) kuvaa itsetunnon olevan yksilön käsitys omasta arvosta ja pystyvyydestä. Useimmilla ihmisillä itsetunto ei ole yksiselitteisesti hyvä tai huono, vaan se sijoittuu näiden ääripäiden välille.

Itsetunto on itsevarmuutta, itsensä arvostamista, sekä itseensä luottamista. Itsevarmuus on Keltikangas-Järvisen (2014, 18) mukaan esimerkiksi sitä, miten yksilö uskoo selviävänsä haasteista, ja hallitsevansa vastaan tulevia tilanteita. Itsearvostusta kuvataan esimerkiksi omista arvoistaan ja oikeuksistaan kiinnipitämisellä. Itseluottamus osana itsetuntoa tarkoittaa esimerkiksi uskallusta haastaa itseään.

Hyvän itsetunnon omaava henkilö näkee positiiviset ominaisuutensa negatiivisia ominaisuuksia voimakkaampana. Hyvä itsetunto on kuitenkin minäkuvan näkemistä totuudenmukaisena.

Tällöin myös heikkoudet nähdään, eivätkä ne romuta kokemusta itseluottamuksesta. Osa vahvaa itsetuntoa on se, että yksilö näkee oman elämänsä ainulaatuksena ja tärkeänä sellaisenaan. Yksilö ei arvota itseään ulkopuolisen silmin, vaan kokemus oman elämän arvokkuudesta kumpuaa sisäisestä itsearvostuksesta. Sen lisäksi, että hyvä itsetunto on itsensä arvostamista, se on myös muiden ihmisten arvostamista. Yksilö, jolla on vahva itsetunto, pystyy näkemään toisessa ihmisessä vahvuuksia ja arvostamaan häntä ilman, että kokee hänet uhkana. (Keltikangas-Järvinen 2014, 17-19.)

Hyvä itsetunto on itsenäisyyttä. Tämä tarkoittaa esimerkiksi sitä, ettei ihminen ole jatkuvasti toiminnassaan riippuvainen muiden hyväksynnästä. Se on rohkeutta toimia omien ratkaisujen mukaan riippumatta muiden mielipiteistä. Tämä ei tarkoita kuitenkaan toisen loukkaamista, vaan vapautta suhteessa muihin ihmisiin sekä ympäristön odotuksiin. Myös epäonnistumisten ja pettymysten sietäminen on osa vahvaa itsetuntoa. Ne eivät lamaannuta tai romuta itsetuntoa, vaan toimivat ennemminkin opettavaisina kokemuksina. (Keltikangas-Järvinen 2014, 20-22.) Vastakohtana heikko itsetunto on esimerkiksi itsensä kokemista huonona, riittämättömänä ja kyvyttömänä. Näiden ajatusten ymmärtäminen totuutena voi heikentää hyvinvointia ja rajoittaa elämää. Itsetunnon kokemus on kuitenkin läpi elämän muovautuva elämäntilanteesta riippuen. (Mielenterveystalo 2025).

Itsetunnosta puhuttaessa on hyvä tarkastella myös minäpystyvyyden käsitettä. Ne tarkoittavat eri asioita (Vilppo 2023, 3), ja vaikka ne liittyvät läheisesti toisiinsa, ne viittaavat eri asioihin. Minäpystyvyys on ihmisen uskoa omaan kykyihin suoriutua erilaisista tehtävistä. Se ei liity olemassa oleviin taitoihin vaan arvioihin siitä, mihin ihminen uskoo pystyvänsä. (Bandura 1986, 391 Vilppo 2023, 3 mukaan.) Usein yksilön minäkäsitys heijastuu hänen minäpystyvyyteensä (Bandura 1997, 10-11 Vilppo 2023, 3.) Itsetunto on siis tunne omasta arvokkuudesta, kun taas minäpystyvyys viittaa uskoon omista kyvyistä.

Minäpystyvyys ei ole liitoksissa itsetuntoon (Bandura 1997, 11 Vilppo 2023, 4 mukaan). Vahvankin itsetunnon omaavalla henkilöllä voi siis olla heikko minäpystyvyys jonkin tietyn tehtävän osalta (Birdie & Jain 2016, 63 Vilppo 2023, 4 mukaan). Banduran (1986, 399 Vilppo 2023, 4 mukaan) teorian mukaan minäpystyvyyteen vaikuttaa neljä tekijää, joita ovat aiemmat saavutukset, sijaiskokemukset muiden ihmisten kautta, verbaalinen vakuuttelu sekä fysiologinen tila. Minäpystyvyyden vahvuus vaikuttaa siihen, millaiset tavoitteet yksilö itselleen asettaa, ja miten ne saavutetaan. (Luszczynska, Schwarzer, Lippke & Mazurkiewicz 2011, 153 Vilppo 2023, 5 mukaan.)

3.3 Minäkuvan rakentuminen & työ osana minäkuva

Aiemmin tarkastelimme, mitä minäkuvalle tarkoitetaan. Tutkimuksemme kannalta on oleellista ymmärtää myös, miten minäkuva muodostuu.

Minäkuvan muodostumista edeltää yksilön minuuden rakentuminen. Minuus siis toimii pohjana sille käsitykselle, minkä ihminen muodostaa itsestään. Minuus on yksilön kokemus itsestä subjektina, eli itsenäisenä toimijana. Ihminen kokee minuuden kautta, että hän on olemassa, tuntee itsensä, pystyy ohjaamaan omia ajatuksiaan ja toimimaan itsenäisenä yksilönä. Keltikangas-Järvisen mukaan minä on psykologinen käsite, jonka avulla voidaan selittää ihmisen toimintaa, päätöksiä, ratkaisuja sekä kokemuksia. (Keltikangas-Järvinen 2014, 97-98.)

Keltikangas-Järvinen (2014, 98-99) tarkastelee teoksessaan minän muodostumista kolmesta eri näkökulmasta. Näitä ovat yksityinen-, sosiaalinen-, ja ihanneminä. Minä alkaa muodostua jo varhaislapsuudessa, kun lapselle muodostuu käsitys yksityisestä minästä, eli itsestä muista erillisenä toimijana. Lapsi ymmärtää, että hänen ajatuksensa ja tunteet ovat henkilökohtaisia. Kun lapsi ymmärtää kuuluvansa johonkin yhteisöön tai ryhmään, muodostuu sosiaalinen minä. Käsitys omasta sosiaalisesta minästä muuttuu sen mukaan, minkä ryhmän jäsenenä yksilö itseään tutkii. Tällöinkin käsitys itsestä samana ihmisenä kuitenkin pysyy. Ihanneminään taas sisältyy niitä piirteitä ja ominaisuuksia, joiksi yksilö haluaisi tulla, mutta joiden tietää puuttuvan omasta persoonastaan. Nämä piirteet eivät sisälly yksilön todenmukaiseen minäkuvaan, vaan tämä voi olla yksilön henkilökohtainen tavoite, joksi hän pyrkii tulemaan. Terve ihminen asettaa ihanteensa hieman korkeammalle kuin mihin uskoo itse yltävänsä.

Tätä biologisen syntymän jälkeen tapahtuvaa kehitystä nimitetään psykologiseksi syntymäksi, ja se voi tapahtua ainoastaan vuorovaikutuksessa muiden ihmisten ja ympäristön kanssa (Keltikangas-Järvinen 2014, 100). Kokemus itsestä alkaa muodostua siis jo hyvin varhaisessa vaiheessa, ja on muovautuva läpi elämän. Tässä tutkimuksessa keskiössä on myöhäisemmän iän minäkuva, mutta varhaislapsuuden kokemuksilla on siihen merkittävä vaikutus.

Kehityksen tuloksena syntyy pysyvä minän tunne, jota voidaan kutsua kypsäksi minäksi. Kypsä minä ilmenee tyytyväisyytenä siihen, kuka on, sekä tasapainona ja hyväksyntänä suhteessa menneeseen ja tulevaan. Se merkitsee kokemusta itsenäisestä ja eriytyneestä minästä, jolloin yksilö ei esimerkiksi ole riippuvainen ulkopuolisista rooliodotuksista. Kypsä minä ei kuitenkaan tarkoita kehityksen päätepistettä, sillä uudet kokemukset muovaavat jatkuvasti minäkokemusta. Kypsän minän minäkuva vastaa yksilön todellisia piirteitä ja taitoja, mutta se heijastaa myös muiden ihmisten käsityksiä hänestä. Minäkokemuksen tasapaino syntyy, kun yksilö kokee vastaavansa omia havaintojaan. Tämä edellyttää sitä, että ihminen on opetettu havainnoimaan itseään oikein. Tasapainoinen minä ei hämäänny ristiriitaisista minän kokemuksista, vaan ymmärtää, että monenlaiset piirteet eivät sulje toisiaan pois.

Käytännössä tämä tarkoittaa esimerkiksi sitä, että mukava ja miellyttävä ihminen voi olla myös vihainen. (Keltikangas-Järvinen 2014, 118-119.)

Resonaarigroup edustaa erityisryhmiä, joten tutkimuksessamme on tärkeää huomioida sen tuomat merkitykset minäkuvan kehittymiseen. Minäkuvaa tarkasteltaessa on oleellista nähdä ne tekijät, jotka ovat tavanomaiseen kehitykseen verrattuna poikkeavia. Aiemmin kuvattiin, kuinka kehitysvammaisella henkilöllä voi olla vaikeutta ympäristöön sopeutumiseen liittyvissä taidoissa, kuten kommunikaatiossa, ihmissuhteiden muodostamisessa, ja kyvyssä toimia tilanteen vaatimalla tavalla. Toimme esiin myös sen, kuinka kehitysvammaisella henkilöllä voi ilmetä haasteita tiedon ymmärtämisessä, sisäistämisessä ja soveltamisessa. (Åberg 2025.)

Näillä mainituilla tekijöillä on merkittävä vaikutus minuuden, ja sen myötä minäkuvan muodostumiseen (Keltikangas-Järvinen 2014, 97-119). Koska minuus rakentuu vuorovaikutuksessa muiden ihmisten kanssa (2014, 100), Åbergin (2025) mainitsemat haasteet kommunikaatiossa ja ihmissuhteiden luomisessa voivat vähentää niitä kokemuksia, joiden pohjalta eheä minäkuva muodostuu. Yksilön eheä minäkuva koostuu kuitenkin moninaisista tekijöistä ja peilaa myös muiden kokemuksia itsestä. Nämä sosiaalisen käyttäytymisen haasteet ovat yhteydessä etenkin sosiaalisen minän rakentumiseen, sillä Keltikangas-Järvisen mukaan sosiaalinen minä on itsensä ymmärtämistä yhteisön tai ryhmän jäsenenä, ja ryhmässä olemisen edellyttää sosiaalista kanssakäymistä. (2014, 99-119.)

Åbergin (2025) nimeämillä kognitiivisilla rajoitteilla voi Keltikangas-Järvisen ajatusten mukaan olla merkitystä siihen, kuinka henkilö pystyy ymmärtämään minäänsä kokonaisuutena. Minuuden kokonaisuudella tarkoitetaan tässä yhteydessä minän eri tasoja, joita ovat yksityinen-, sosiaalinen- ja ihanneminä. Sen hahmottaminen edellyttää sosiaalisten taitojen lisäksi myös yksilön kykyä havainnoida itseään ja erottaa oma toimijuutensa muista (Keltikangas-Järvinen 2014, 97-119.) Kehitysvammaiselle uuden tiedon sisäistäminen ja soveltaminen voi kuitenkin olla haastavaa (Åberg 2025), joka osaltaan saattaa horjuttaa minuuden muodostumista.

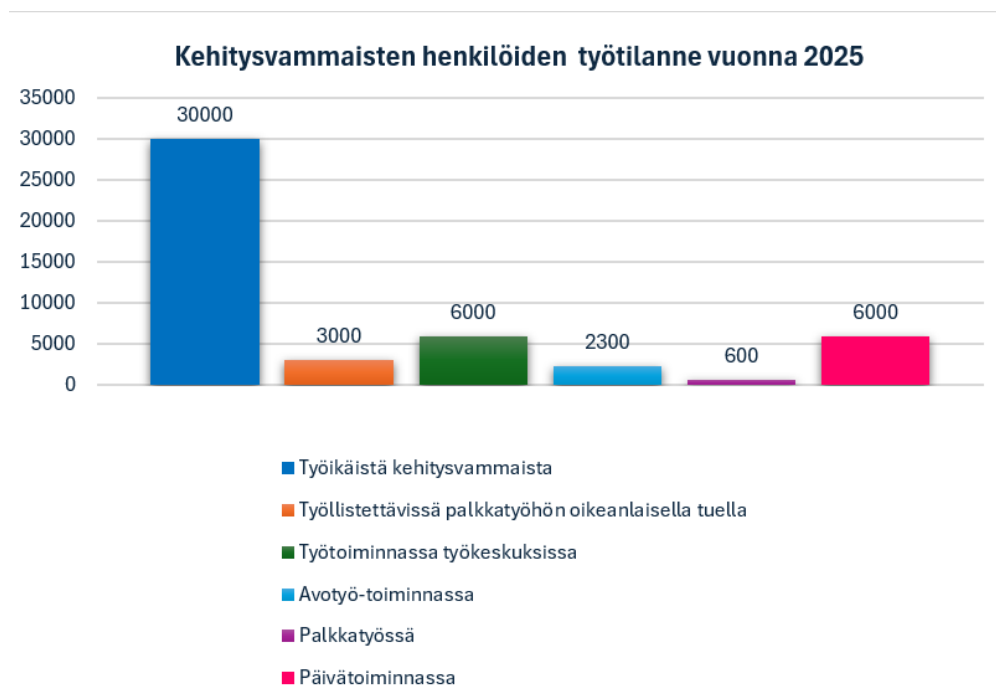
Minäkuvan muodostumiseen vaikuttaa kuitenkin se, minkä asteisesta kehitysvammasta on kyse. Kuten aikaisemmin mainittiin, mitä lievempi kehitysvamma on, sitä paremmin henkilö hallitsee ympäristöön sopeutumisen taidot (Åberg 2025). Näin ollen kehitysvamman aste määrittää pitkälti sen, millaisia haasteita minäkuvan rakentumisessa voi esiintyä. Kehitysvamma ei siis yksiselitteisesti määrää minäkuvan laatua, vaan siihen vaikuttavat sekä yksilölliset kognitiiviset ja sosiaaliset taidot, persoonalliset piirteet, että kehitysvamman aste.

Kehitysvammaisten henkilöiden minäkuvaan vaikuttavat tekijät eivät kuitenkaan rajoitu pelkästään yksilön sisäisiin ominaisuuksiin tai kognitiivisiin valmiuksiin. Merkittävässä roolissa ovat myös ympäristön ja yhteiskunnan asenteet, rakenteet sekä mahdollisuudet osallistua

täysivaltaisesti eri elämäntilanteille, kuten koulutukseen ja työelämään. Tämän tutkimuksen kannalta on oleellista tarkastella kehitysvammaisten työllistymistä minäkuvan yhteydessä, sillä Musiikkikeskus Resonaari toimii Resonaarigroupin muusikoiden työpaikkana.

Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisema selvitys vuonna 2020 tunnistaa lainsäädännöllisiä ja rakenteellisia esteitä, jotka asettavat vammaiset henkilöt eriarvoiseen asemaan työelämään osallistumisessa. Selvitykseen sisältyy myös toimenpide-ehdotuksia, joilla tähdätään vammaisten työelämäosallisuuden lisäämiseen ja siten työllisyyden kasvuun. Tavoitteena on, että mahdollisimman moni vammaisen tai osatyökykyinen henkilö voisi työllistyä. (Työ- ja elinkeinoministeriö 2020.)

Selvityksen mukaan työmarkkinoilla tulisi lisätä tietoisuutta vammaisuudesta, siihen liittyvistä rajoitteista sekä mahdollisuuksista. Yksi iso työllistymisen este voi olla työnantajan asenne tai epärointi rekrytoida vammaisen henkilö. Tähän on yleensä synnä työnantajien vähäinen tieto vammaisuudesta. Selvityksen mukaan tilannetta voitaisiinkin parantaa jakamalla tietoa ennakkoon ja lisäämällä ymmärrystä esimerkiksi koulutusten avulla. Toisaalta myös vammaisen henkilön vähäinen työkokemus voi vaikeuttaa työllistymistä. Tähän haasteeseen voidaan vastata kehittämällä opinto-ohjausta, parantamalla esteettömyyttä ja saavutettavuutta sekä lisäämällä yhteistyötä vammaispalveluiden tuottajien ja oppilaitosten välillä. (Työ- ja elinkeinoministeriö 2020.)

Taulukko 1: Kehitysvammaliiton (2025) sivuilta löytyvän informaation pohjalta luotu taulukko aiheesta kehitysvammaisten henkilöiden työtilanne vuonna 2025.

Kehitysvammaliiton mukaan Suomessa on tällä hetkellä noin 30 000 työikäistä kehitysvammaista henkilöä. Vaikka monet heistä osallistuvat työelämään eri tavoin, vain noin 500-600 henkilöä tekee työsuhteista palkkatyötä. Suurin osa heistä on työllistynyt tuetun työllistymisen työhönvalmennuksen kautta. Työhönvalmentaja on henkilö, joka tukee työnantajaa muun muassa sopivan työntekijän löytämisessä, palkkaamisessa ja perehdyttämisessä. Työhönvalmennusta tarjoavat eri tahot paikkakunnasta riippuen, mutta useimmiten sen järjestämisestä vastaavat hyvinvointialueiden vammaispalvelut. Palvelu on työnantajalle maksuton. (Kehitysvammaliitto 2025.)

Todellisuudessa huomattavasti useampi kehitysvammaisen henkilö voisi työllistyä tavalliseen palkkatyöhön, jos heille annettaisiin siihen mahdollisuus. Suomessa on tuhansia kehitysvammaisia henkilöitä, joilla on sekä koulutus että aito halu työntekoon. On arvioitu, että 3 000-6 000 henkilöä voisi työllistyä työsuhteiseen palkkatyöhön, jos esteet työllistymisen tieltä purettaisiin. Tällä hetkellä noin 6 000 kehitysvammaista henkilöä osallistuu työtoimintaan tai työllistymistä tukevaan toimintaan. Heistä noin 2 300 on avotyötoiminnassa, joka tarkoittaa tavallisilla työpaikoilla tehtävää työtä ilman työsuhdetta. Hyvinvointialue voi maksaa avotyötoimintaan osallistuville työsuusrahaa, joka on 0-12 euroa päivässä. Lisäksi noin 5 000-6 000 kehitysvammaista henkilöä osallistuu päivätoimintaan. (Kehitysvammaliitto 2025.)

Etelä-Karjalan hyvinvointialueen tekemän kustannuslaskelman mukaan vammaisten henkilöiden työllistäminen on yhteiskunnalle huomattavasti edullisempaa kuin työtoiminnan järjestäminen. Laskelmassa verrattiin 40 henkilön työllistymisen ja työtoiminnan kokonaiskustannuksia, ja tulosten mukaan työllistettyjen asiakkaiden vuosikustannus oli noin 238 000 euroa, kun taas työtoiminnan kustannukset ylittivät miljoonan. Laskelmassa huomioitiin muun muassa palkkatuki, työhönvalmennus, kuljetukset, työsuusrahat, asumistuki ja verotulot. Kustannuksia syntyy eri tahoille, kuten hyvinvointialueelle, Kelalle ja työllisyysalueelle. (Kehitysvammaliitto 2025.)

Tämän kaiken lisäksi työllistymisellä on tutkittu olevan lukuisia myönteisiä vaikutuksia henkilön osallisuuden ja kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin kasvuun. Palkatun työntekijän lisäksi myös työnantajat hyötyisivät, sillä saadun työpanoksen lisäksi työyhteisöjen monimuotoistumisen on todettu muun muassa parantavan työilmapiiriä sekä työhyvinvointia huomattavasti. Kehitysvammaisten ihmisten työllistymisellä on myös suoria yhteiskunnallisia vaikutuksia, kuten verotulojen kasvu, sosiaali- ja terveystalouden tarpeen pienentyminen sekä työllisyysasteen kasvu. (Kehitysvammaliitto 2025.)

Kehitysvammaliiton työllisyysasiantuntija Simo Klemin mukaan työllistymisellä on suora vaikutus ihmisen itsetuntoon sekä mielen hyvinvointiin (Kehitysvammaliitto 2025). Työn arvo on korostunut yhteiskunnassamme, ja työttömyyteen liittyy myös sitä kautta häpeää ja

stigmaa, kun taas työllistyminen kasvattaa oman arvon tuntoamme ja saa meissä aikaan tunteen, että meitä arvostetaan. Mitä enemmän työrooli määrittää omaa identiteettiä ja itseään arvostaa työn kautta, sitä voimakkaammin sen menettäminen vaikuttaa itsetuntoon ja omakuvaan. On kuitenkin tärkeä muistaa, että työ ei määritä ihmisarvoa, vaikka se olisikin keskeinen osa identiteettiä. (Mieli ry 2023.)

4 Musiikki kasvun tukena

Tässä luvussa tarkastellaan opinnäytetyömme kannalta oleellisia teemoja aikaisempien tutkimusten pohjalta. Koska tutkimuksemme kohdistuu ammattiorkesteri Resonaarigroupiin, aihepiiri on varsin erityinen, eikä vastaavaa aiempaa tutkimusta juuri ole tehty. Sami Koppinen on kuitenkin tehnyt Musiikkikeskus Resonaariin tutkimuksen, jossa hän on tarkastellut erityisryhmään kuuluvien muusikoiden identiteetin ja musiikillisen toimijuuden rakentumista. Perehdymme tämän tutkimuksen havaintoihin ja tuemme niitä Resonaarin musiikkiopiston rehtori Markku Kaikkosen asiantuntijahaastattelulla.

Käsitlemme myös musiikin vaikutusta psykososiaaliseen kehitykseen Suvi Saarikallion (2025) tutkimuksen pohjalta sekä tarkastelemme erityispedagogiikkaa ja sen merkitystä Resonaarissa.

4.1 Musiikin oppiminen minuuden muovaajana

Sami Koppinen (2015) on tutkinut pro-gradu tutkielmassaan Resonaarin erityisryhmään kuuluvien muusikoiden identiteetin ja musiikillisen toimijuuden rakentumista. Koppinen on tarkastellut Resonaarissa tapahtuvaa musiikillista tuntiopetustoimintaa identiteetin, vuorovaikutuksen ja kommunikaation käsitteiden näkökulmasta. Hän on toiminut tutkimuksessaan itse opettajan roolissa.

Koppinen ei pyri tutkimuksellaan yleistettävään tietoon siitä, miten tietynlainen oppija oppii tai toimii, sillä tutkimuksen otos on tähän liian suppea. Tutkimus voi kuitenkin antaa käsityksiä esimerkiksi siitä, mitä erityismusiikkikasvatus voi merkitä yksilölle, tässä tutkimuksessa Resonaarin oppilaalle. (Koppinen 2015, 8.) Siksi tämä tutkimus ja sen tulokset ovat hyödyllisiä tässä opinnäytetyössä, jossa tarkastellaan Resonaarin tarjoaman toiminnan merkitystä siellä toimiviin muusikoihin. Seuraavaksi tuomme esiin Koppisen tutkimuksessaan tekemiä havaintoja.

Yksi Koppisen tutkimuksen keskeisistä havainnoista liittyy tunnetilojen peilautumiseen ja keholliseen vuorovaikutukseen. Oppilaan ja opettajan välinen tunnetila on puolin ja toisin

mukautuvaa. Kun opettaja suhtautuu ohjaustilanteeseen energisesti ja innostaen, oppilaan on helpompi vastata tilanteeseen samoin. Yhtä lailla väsynyt ja epäaktiivinen ohjaaminen saa oppilaassa aikaan passiivista osallistumista. Koppisen havaintojen mukaan myös kehollisella liikkuvuudella voi olla yhteys musiikilliseen aktiivisuuteen. (Koppinen 2015, 26-28.)

Vuorovaikutuksella ja kommunikaatiotavalla on Koppisen (2015, 28 & 45) tutkimuksen mukaan tässä yhteydessä merkitystä oppijan onnistumisen kokemukseen ja itsevarmuuteen. Oppilaan kyky vastaanottaa ohjeita ja toimia niiden mukaan on yhteydessä siihen, miten opettaja kommunikoi oppilaan kanssa. Koppisen tutkimuksen mukaan sensitiivinen lähestymistapa usein edistää positiivista oppimistulosta. Ohjeistavassa vuorovaikutuksessa ohjaajan on tärkeää huomioida oppilaan yksilölliset tunteidenkäsittely taidot. Koppinen havaitsi, että ryhmätilanteessa ”epäedullisen” huomion kiinnittyminen yhteen oppilaaseen koettiin negatiivisena.

Koppinen (2015, 38-39) näkee, että musiikin oppimisella on jonkinlainen yhteys oppilaan sosiaaliseen käyttäytymiseen. Musiikki on usein sosiaalinen, vuorovaikutteinen tapahtuma. Kun ihmiset musisoivat, tapahtuu musiikillisen vuorovaikutuksen lisäksi myös sosiaalista vuorovaikutusta. Koppisen havaitsemat muutokset sosiaalisessa käyttäytymisessä ilmenivät pääasiassa sosiaalisen aktiivisuuden lisääntymisenä.

Musiikillinen toiminta vuorovaikutuksessa opettajan kanssa aktivoi oppilaissa tietynlaisen identiteetin muutoksen, joka poikkeaa heidän arkiminästään. Koppinen nimittää tätä ”soittajaidentiteetiksi”. Tähän taustalla on usein opitut käsitykset siitä, miten musiikkia kuuluu esittää, miltä muusikko näyttää ja miten hän toimii. Soittajaidentiteettiä ja musiikillista toimijuutta tuki Koppisen tutkimuksessa motivoiminen. Tässä tutkimuksessa motivaattorina toimi muun muassa oppilaan suosikkikappaleiden soittaminen. (2015, 31-33.)

Koppisen tutkimus osoittaa, että musiikilla voi olla vahva vaikutus yksilön minuuteen. Uuden omaksuminen ja sosiaalinen toimiminen lisäävät yksilön käsitystä siitä, kuka minä olen, ja mitä minä osaan. Musiikilliset onnistumisen kokemukset saattavat aktivoita oppijaa myös musiikillisen tilanteen ulkopuolella. Musiikin opetuksessa sosiaaliset tekijät, kuten vuorovaikutus, asenteet ja ilmapiiri vaikuttivat oppijan itsevarmuuteen ja toimijuuteen.

Koppisen (2015) tutkimusta tukee Resonaarin musiikkiopiston rehtorin, musiikkipedagogi Markku Kaikkosen (2025) ajatukset musiikin oppimisesta ja muusikkoudesta. Kaikkosen mukaan opetuksen yhteydessä syntyy tilanteita, jotka edistävät yksilön kokonaisvaltaista kasvua ja kehitystä. Muusikkouden kautta voidaan esimerkiksi tukea ihmistä kiinnittymään ympäröivään yhteisöön sekä vahvistaa aktivoitumista ja toimimista myös muilla elämänaalueilla.

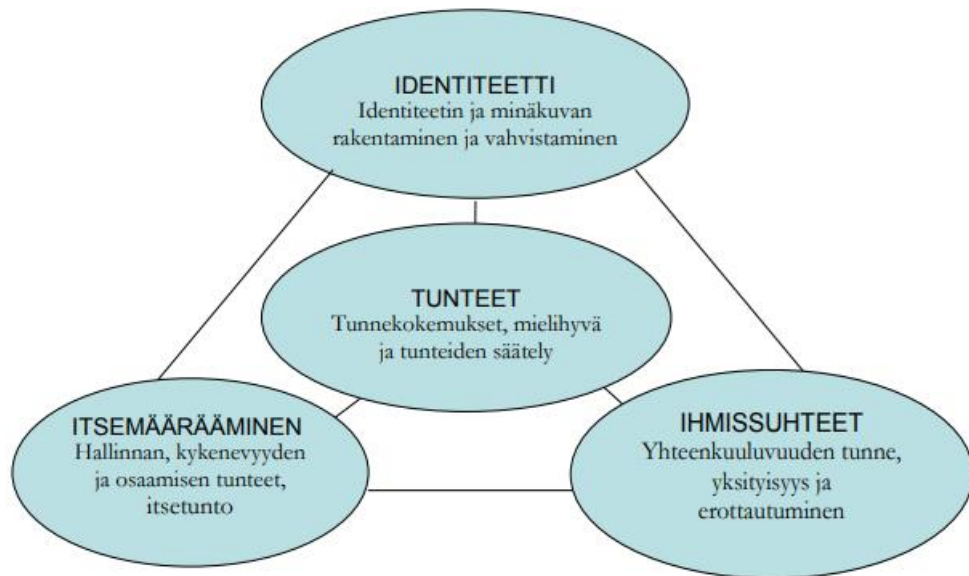
Muusikkouden monipuolisen kehittämisen yhteydessä voi tapahtua myös kuntoutuksellisia tai muita positiivisia vaikutuksia, jotka ilmenevät musiikin oppimisen ohessa luonnollisesti. Opetuksen lähtökohtana esimerkiksi Resonaarissa ei siis ole se, että muusikko “parantuisi”, vaan nämä muutokset ovat mahdollisia muusikkouden, oppimisen ja yhteisöllisyyden myötä, kun ihmisen elämässä tapahtuu jokin merkityksellinen murros. Musiikillisen potentiaalin löytäminen ja kehittäminen vahvistaa itsetuntoa, sekä laajentaa käsitystä omista kyvyistä ja mahdollisuuksista. Näin se tukee minäpystyvyyttä sekä käsitystä itsestä toimijana. (Kaikkonen 2025.)

4.2 Musiikki psykososiaalisen kehityksen tukena

Suvi Saarikallio (2025) käsittelee artikkelissaan musiikin merkitystä psykososiaaliseen kehitykseen. Vaikka hänen artikkelinsa keskittyy nuorten psykososiaaliseen kehitykseen, pätevät artikkelista nostamamme asiat myös muihin ikäryhmiin. Musiikin rooli identiteetin, tunnekokemusten, itsemääräämisen ja sosiaalisen käyttäytymisen näkökulmasta on merkittävä ja muovautuva läpi elämän.

Musiikki tukee monipuolisesti erilaisten psykologisten päämäärien saavuttamista ja vaikuttaa yksilöön usealla eri tasolla. Se herättää suoria, sanattomia reaktioita kehossa ja tunteissa. Musiikki virittää kuulijassa symbolisia merkityksiä sekä mielikuvia, assosiaatioita ja muistoja. Lisäksi musiikki tarjoaa kuulijalle mahdollisuuden käsitellä monimutkaisia abstrakteja kokonaisuuksia. (Erkkilä 1996 Saarikallion 2025, 222 mukaan.) Musiikki vaikuttaa voimakkaasti ihmisen tunne-elämään ja on todettu koskettavan kaikkia tunteiden keskeisiä osa-alueita: fysiologiaa, subjektiivista kokemusta ja tunneilmaisua. (Sloboda & Juslin, 2001; Scherer, 2004 Saarikallion 2025, 222 mukaan).

Väitöskirjatutkimuksessaan Saarikallio (2007 Saarikallio 2025, 223 mukaan) tutki musiikin merkityksiä nuorille. Hän havaitsi, että musiikin psykososiaaliset merkitykset voidaan jakaa neljään merkittävään kategoriaan, joita ovat identiteetti, itsemäärääminen, ihmissuhteet ja tunnekokemukset.

Kuvio 1: Musiikin merkitysten keskeiset kategoriat nuoren psykososiaalisen kehityksen näkökulmasta (Saarikallio 2025).

Musiikki voi tukea identiteetin rakentumista. Yksilö voi heijastaa musiikkiin omia kokemuksiaan ja ajatuksiaan, jolloin musiikki voi mahdollistaa keinon oman minuuden pohdintaan ja jäsentymiseen. DeNora (2001) kuvailee musiikkia peilinä, jonka kautta ihminen pystyy havainnoida itseään ja muodostaa käsityksen itsestään. (Saarikallio 2025, 224.)

Musiikin avulla yksilö voi käsitellä itselleen tärkeitä asioita, löytää tunnekokemuksia, vahvistaa identiteettiään, sekä lisätä itsetuntemustaan. Sen lisäksi, että musiikki voi tukea identiteetin rakentumista, se voi toimia jo olemassa olevan identiteetin vahvistamisen, ilmaisun ja esiin tuomisen välineenä. Musiikki on turvallinen keino ilmaista minuutta, sillä itseilmaisu välillisesti musiikin keinoin voi tuntua helpommalta, kun ääneen asioiden sanoittaminen. (Saarikallio 2025, 224.)

Saarikallio (2025, 225) kuvaa artikkelissaan musiikin merkitystä myös itsemääräämisen näkökulmasta. Hänen mukaansa itsemääräämisellä tarkoitetaan itsehallinnan tunnetta. Se on yksilön kokemus siitä, että hän on kykenevä vaikuttamaan toimintaansa, ympäristöönsä, tunteisiinsa, ja kokemuksiinsa.

Musiikki voi vahvistaa ihmisen tunnetta omasta hallinnasta ja kyvykkyydestä monin tavoin. Ympäristöön voi vaikuttaa valitsemalla itselle turvalliset kappaleet ja äänenvoimakkuuden, joka voi vahvistaa yksilön varmuutta uusissa tilanteissa ja antaa kokemuksen siitä, että tila on hänen kontrollissaan. Musiikinharrastamisen omaehtoisuus ja vapaamuotoisuus tukevat oman toiminnanohjauksen ja itsensä toteuttamisen kokemusta, joka vahvistaa kokemusta itsehallinnasta. Musiikki tukee myös tunne-elämän säätelyä ja siihen liittyvää itsekontrollia. (Saarikallio 2025, 225)

Ihmissuhteissa musiikki voi Saarikallion mukaan symboloida sekä yhteenkuuluvuutta että erottautumista muista. Musiikki yhdistää ihmisiä. Yhteiset kokemukset tai musiikkimieltymykset lisäävät samaistumisen ja yhteenkuuluvuuden kokemusta ihmisten välillä. Musiikki on yhdessä tekemistä, onnistumista ja toisten huomioon ottamista. Se voi toimia erilaisia ihmisiä yhdistävänä tekijänä, ja sosiaalisten taitojen tukijana. Toisaalta musiikki voi olla henkilökohtainen asia, joka erottaa itsensä muista. Tämä tukee yksilön kokemusta siitä, että hänellä on omat mieltymykset ja piirteet, jotka eivät ole riippuvaisia muista ihmisistä. (Saarikallio 2025, 225-227.)

Saarikallio kuvaa musiikin merkityksellisyyden liittyvän erityisesti tunnekokemuksiin. Musiikki tarjoaa monipuolisesti mahdollisuuden kaiken kirjavien tunteiden kokemiseen, ymmärtämiseen, muovaamiseen sekä ilmaisuun. Saarikallion mukaan musiikki itsessään herättää tunteita, mutta se voi herättää tunteita myös siksi, että se tukee muita psykologisia tarpeita. Nämä tarpeet voivat olla esimerkiksi aiemmin mainitut yhteenkuuluvuudentunne ja itsemääräämisen kokemus. Lisäksi musiikkia voidaan käyttää keinona hallita tai muuttaa mielialaa. (Saarikallio 2025, 226.)

4.3 Resonaarissa käytettävät erityispedagogiset menetelmät

Musiikkikeskus Resonaarin toiminta perustuu musiikin erityispedagogisten menetelmien kehittämiseen ja käyttöön. Erityispedagogiikka on oleellinen osa tätä opinnäytetyötä, koska sillä on Resonaarissa keskeinen rooli onnistumisten mahdollistajana (Kaikkonen 2025). Kuten aikaisemmin mainittiin, onnistumiset vaikuttavat itsetuntoon, ja itsetunto on osa minäkuvaa (Kaski & Miettinen 2018, 30-31; Keltikangas-Järvinen 2014, 16). Näin erityispedagogiikalla on siis onnistumisten kautta yhteys minäkuvan muodostumiseen. Koska Resonaari tarjoaa palvelua erityistä tukea tarvitseville, tulee käytettävien menetelmien olla joustavia vastatakseen erilaisten oppijoiden tarpeisiin. Näin toteutuu Resonaarin periaate ”kaikki soittaa”. Mutta mitä musiikin erityispedagogiikalla oikeastaan tarkoitetaan?

Erityispedagoginen musiikkikasvatus on opetuksen yksilöllistämistä tarpeiden mukaan, jotta jokainen oppija voi osallistua musiikilliseen toimintaan omista lähtökohdistaan käsin. Keskeistä on oppimisen esteiden ja mahdollisuuksien tunnistaminen, sekä henkilökohtaisen oppimissuunnitelman laatiminen. Yksilöllistäminen on sen pohtimista, millaisia tehtäviä oppijalle voidaan antaa ja millainen rooli ja toimijuus hänellä on oppimisprosessissa. Musiikki toimii kanavana itseilmaisuudelle, oppimiselle ja hyvinvoinnille. Musiikin erityispedagogiikan tavoitteena on vahvistaa oppijan musiikillista potentiaalia yksilöllisen ja kannustavan pedagogiikan avulla. Pedagogin tehtävänä on löytää keinot, joilla saadaan musikat loistamaan. Näiden keinojen löytämiseen on vain taivas rajana. (Kaikkonen 2025.)

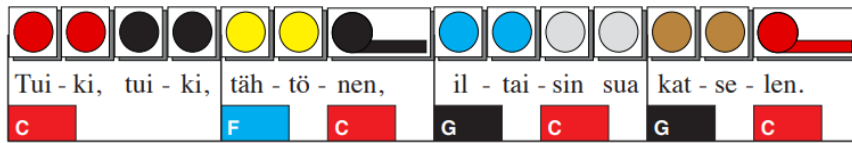
Myös Resonaarissa käytettävän erityispedagogisen musiikinopetuksen perustana on opetuksen yksilöllistäminen, ja ratkaisujen löytäminen siihen, että jokainen ovesta sisään astuva oppilas oppisi soittamaan. Tähän ohjaa usko jokaisen muusikon oppimispotentiaalista. Alussa oleellista on kontaktin luominen ja vuorovaikutus. Tämän jälkeen voidaan pohtia keinoja muusikkouden kehittämiseen, sekä tutkia, mitä musiikillinen toimijuus muusikon ja opettajan välillä voisi olla. (Kaikkonen 2025.) Konkreettisia esimerkkejä erityispedagogisista työvälineistä ja menetelmistä Resonaarissa ovat muun muassa mukautetut soittimet (6- ja 4 kielinen kitara), kuvionuotit sekä yksilö- ja pienryhmäohjaaminen. Merkittävin näistä on kuvionuotit.

4.3.1 Kuvionuotit

Resonaarissa käytetään soittamisen tukena kuvionuottijärjestelmää. Tämä on musiikkiterapeutti Kaarlo Uusitalon, nyt jo eläköityneen Resonaarin toisen johtajan kehittämä ainutlaatuinen nuottikirjoitusmenetelmä. Menetelmä on ollut mukana Resonaarin toiminnassa alusta alkaen.

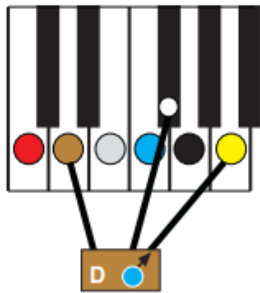
Kuvionuotit saivat alkunsa, kun Uusitalo ryhtyi kehittämään menetelmää kehitysvammaisten oppilaidensa käyttöön. Uusitalon kuvionuottimenetelmä ja visio Resonaarin toiminnasta nivoutuivat saumattomasti yhteen, ja näin yhteinen tie kohti Resonaarin nykyistä toimintaa sai alkaa. (Ilta-Sanomien 2019.) Kuvionuotit tarjoavat onnistuneen soittokokemuksen erityisesti niille, joille perinteisen nuottikirjoituksen ymmärtäminen on hankalaa. Soittaminen ei vaadi aikaisempaa kokemusta tai tietoa nuoteista. Uusitalon menetelmä korvaa perinteiset nuotit väreillä ja muodoilla tarjoten silti yhtäläisen musiikillisen informaation. Tämän ansiosta kuvionuoteista on helppo siirtyä myöhemmin perinteisen nuottikuvan käyttöön. (Kaikkonen & Uusitalo 2005, 5.)

Kuvionuoteissa informaatio merkitään siis värien, sekä muotojen avulla. Käytettävät kuviot ovat risti, ympyrä, neliö ja kolmio, ja nämä ilmaisevat oktaavialaa. Väri taas määrää sävelen. Käytettävät värit ovat toisistaan erottuvia perusvärejä. (Kaikkonen ja Uusitalo 2005, 7.) Nuottien kesto merkitään eri pituisilla symbolimerkinnöillä. Esimerkiksi kahdeksasosanuotin merkintä on kahdeksan pientä symbolia yhdessä tahdissa, ja kokonuottia merkitään yhtenä ”pidempänä” symbolina. Taukoja merkitään tyhjänä osuutena nuottikuvassa. Tyhjän osuuden kesto riippuu siitä, kuinka pitkä tauko on. Ylennyksiä ja alennuksia merkitään nuolisymbolilla. (Kuvionuottiesittely 2025.) Soittaja löytää soitettavan sävelen soittimeensa liimattujen tarrojen avulla, jotka vastaavat nuoteissa olevaa väriä ja muotoa (Kaikkonen & Uusitalo 2005, 7). Kuvionuotit toimivat siis yhtenä soittamisen oppimista edistävänä tekijänä, ja näiden tueksi Resonaarissa voidaan hyödyntää mukautettuja soittimia.

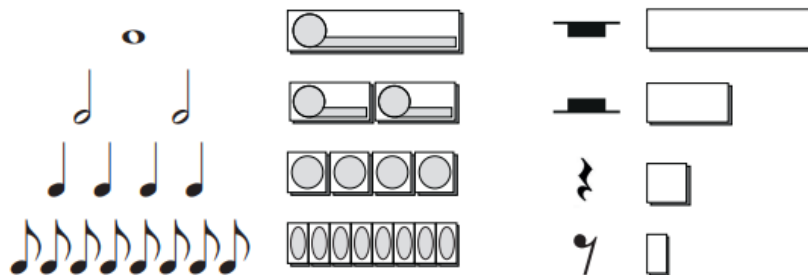

Kuva 1: Nuottikuva kuvionuoteilla (Kuvionuottiesittely 2025).

Kuva 1 havainnollistaa nuotti-informaation merkintää. Ylhäällä näkyvät merkinnät kertovat melodian, ja alhaalle on merkitty soinnut (Kuvionuottiesittely 2025).

Kuva 2: Ylennysten ja alennusten merkintä kuvionuottien nuottikuvassa (Kuvionuottiesittely 2025).

Kuva 3: Sävelten kesto ja tauot (Kuvionuottiesittely 2025).

4.3.2 Mukautetut soittimet

Mukautettu soitin tarkoittaa johonkin erityiseen tarpeeseen valmistettua tai räätälöityä soitinta. Resonaarissa tällaisia soittimia ovat esimerkiksi mukautetut kitarat ja bassot, joissa

kieliä on tavallista vähemmän. Kuusikielinen kitara voidaan muokata nelikieliseksi ja basso jopa kaksikieliseksi. (Palkeinen 2025.)

Mukautettujen soittimien avulla soittotehtäviä voidaan yksinkertaistaa, mikä usein vahvistaa myös oppijan keskittymiskykyä. Esimerkiksi kitaraa soitettaessa otteet voivat olla haastavia, mutta mukautetulla kitaralla soinnun soittaminen helpottaa sekä rytmistä että soinnillista onnistumista. Onnistumisen ja kehittymisen kokemukset puolestaan lisäävät motivaatiota musiikin oppimiseen. (Palkeinen 2025.)

5 Kohtaaminen ja kuuluminen

Seuraavaksi avaamme mitä tarkoitetaan yhteisöllisyydellä, ja mikä sen merkitys on yksilöön. Käsittelemme myös ohjaajan asenteen ja palautteen merkitystä. Tarkastelemme, miten ohjaajan suhtautuminen, vuorovaikutustaidot ja palautteen antamisen tapa vaikuttavat oppimiseen, motivaatioon ja ryhmän ilmapiiriin. Lisäksi pohdimme, millaista palautetta tulisi antaa, jotta se tukisi yksilön kasvua ja yhteisön toimivuutta.

5.1 Yhteisöllisyyden merkitys

Yhteisöllisyys on yhteisiä kiinnostuksen kohteita, tapoja toimia sekä osaamisen jakamista. Se vaatii keskinäistä luottamusta, perustuu vastavuoroisuuteen ja antaa mahdollisuuden kuulua johonkin. Yhteisöllisyys on kuin kätkeyty voimavara. Se ei vaadi mitään monimutkaista ja työllistävää, sillä se syntyy luontevasti sosiaalisissa tilanteissa. (Kuusela 2018.)

Vuosina 2021-2024 Eläkeliitolla oli hanke nimeltään Yhtä köyttä vetämässä, jonka keskeinen tarkoitus oli rakentaa yhteisöllisyyttä lähtökohdiltaan ja kulttuuritaustaltaan erilaisten ihmisten kesken. Hankkeen mukaan yhteisöllisyys tarkoittaa tunnetta kuulumisesta mihin tahansa yhteisöön, joka on erilaisista elämään tai aatteeseen liittyvistä syistä muodostunut ihmisryhmä. Se on yhteenkuuluvuuden tunnetta, johon liittyy keskeisenä tunne luottamuksesta, turvallisuudesta ja merkityksellisyydestä. Se on tunne siitä, että kuuluu joukkoon, jossa tulee nähdä ja kuulla. (Kytömäki 2021.)

Yhteisöllisyys vaatii syntyäkseen paikan, tilan tai suotuisat olosuhteet missä ihmiset voivat kohdata toisiaan. Mahdollisuuden, jossa ihmiset voivat yhdessä innostua luomaan heidän kaikkien elämää parantavaa arkea. Liikkeelle panevana voimana voi toimia mikä tahansa syy kokoontua yhteen yhteisen asian äärelle. Se voi olla ruoka, musiikki, taide tai ihan vaan kuppi kahvia. Tärkeintä on kohtaaminen ja sen mukana tuoma osallisuuden ja merkityksellisyyden tunne. (Kytömäki 2021.) Esimerkiksi Resonaarissa muusikoita ensisijaisesti yhdistää musiikki ja

muusikkous. Ajan myötä näiden ohessa yhdistäväksi tekijäksi on muodostunut myös muun muassa arjen rutiinit ja kuulumisten vaihto.

Kytömäen (2021) mukaan yhteisöllisyys edistää hyvinvointia monella eri osa alueella. Näistä sosiaalinen tuki ja vuorovaikutus parantavat ihmisen mielenterveyttä, sekä vähentävät yksinäisyyttä. Yhteisöllisyys myös tukee osallisuutta ja tämä vaikuttaa positiivisesti ihmisten tunteeseen osallistua ja vaikuttaa asioihin.

Vuorovaikutus on olennainen osa yhteisöllisyyttä, sillä se mahdollistaa ajatusten, kokemusten ja tunteiden jakamisen sekä luo luottamusta ja yhteenkuuluvuuden tunnetta ihmisten välille. Ilman vuorovaikutusta yhteisön jäsenet eivät voi rakentaa aitoa yhteyttä tai toimia tehokkaasti yhdessä. Myönteisten tunteiden ilmaiseminen jakaa positiivista energiaa, mutta myös kielteisiä tunteita tulee voida ilmaista rakentavasti, ilman toisten loukkaamista. (Mieli ry 2024.) Tunteet vaikuttavat siihen, miten havainnoimme maailmaa ja toimimme vuorovaikutuksessa. Tunnetietoisuus tukee sosiaalisten taitojen kehittymistä ja vähentää väärinymmärryksiä. Jos jokin tunne koetaan häpeälliseksi tai negatiiviseksi, sen tunnistaminen voi olla vaikeaa ja tällöin tunteen heijastaminen muihin ihmisiin voi tapahtua tiedostamatta. (Myllyviita 2024.)

Yhteisön monimuotoistuminen voi heikentää yhteisöllisyyden ja keskinäisen luottamuksen tunnetta, erityisesti jos yhdenvertaisuutta ei tueta aktiivisesti. Tutkimukset osoittavat, että vähemmistöihin kuuluvat kokevat muita enemmän ulkopuolisuutta, häirintää ja epäasiallista kohtelua. Tähän vaikuttavat ennakkoluulojen ja tiedostamattomien oletusten lisäksi ihmisten taipumus suosia kaltaisiaan. Kun yhdenvertaisuutta ja vuorovaikutussuhteita kehitetään tietoisesti, voivat yhteisöllisyys ja luottamus kuitenkin vahvistua ja muodostua monimuotoisen yhteisön voimavaraksi. (Työterveyslaitos 2025.)

Hyvönen & Niilekselä (2017, 12-13) toteavat, että yhteisöllisyys jakaantuu karkeasti kahteen osaan, hyvään ja huonoon. Nämä eivät kuitenkaan ole toisiaan pois sulkevia. Huonossa yhteisöllisyydessä voi olla hyvän yhteisöllisyyden piirteitä ja hyvässä yhteisöllisyydessä voi olla huonon yhteisöllisyyden piirteitä. Hyvä ja huono yhteisöllisyys eivät kuitenkaan ole ainoa tapa jakaa yhteisöllisyyttä teoreettisesti.

Jos yhteisöllisyys puuttuu, itsekkyyks ottaa vallan (Ahvenainen 2023). Huono yhteisöllisyys on yhtä yleistä kuin hyvä yhteisöllisyys, vaikka useimmiten yhteisöllisyydestä puhuttaessa se esiintyy ainoastaan positiivisena asiana. Huono yhteisöllisyys syntyy helposti. Yhteisöllisyyden ollessa huonoa vierastetaan erilaisuutta. Erilaisia ihmisiä voidaan pitää vääränlaisina ja ilmiöön liittyy vahvasti kyräilyä ja porukasta ulkopuolelle jättämistä. Yhteisö, joka toimii huonosti yhteen, yleensä irtaantuu muusta ympäristöstään ja elää omissa todellisuudessaan. Hyvä yhteisöllisyys on kaiken tämän vastakohta. (Raina 2012, 27.)

Ahvenaisen (2023) mukaan hyvään yhteisön luomiseen pitää kiinnittää entistäkin enemmän huomiota tänä päivänä. Yhdessä kannattaa puhua onnistumisista ja siitä, missä ollaan hyviä. Tämä luo positiivista energiaa ja iloa ryhmään. Yhteisössä väsynytkin ihminen jaksaa paremmin kuin ilman yhteisöä, sillä yhteisöllisyys kantaa ja antaa voimaa.

Yhteiskunta muuttuu ja yhteisöllisyys sen myötä. Yhteisöllisyys on merkittävä osa yksilön ja yhteiskunnan hyvinvointia. Se luo perustan luottamukselle, osallisuudelle ja keskinäiselle tuelle. Yhteisöllisyys antaa turvaa, mahdollisuuden samaistua muihin ja olla samanmielisten ja samoista asioista kiinnostuneiden henkilöiden kanssa tekemisissä. Hyvä yhteisöllisyys, johonkin joukkoon kuuluminen, jossa on turvallisuutta, osallisuutta ja luottamusta, tukee ihmisen jaksamista, lisää elämänlaatua ja parantaa hänen mahdollisuuksiaan yhteiskunnassa. (Raina 2012, 27.)

5.2 Ohjaajan asenteen ja palautteen merkitys

Palaute on yksi vuorovaikutuksen välineistä, joka rakentaa luottamusta ja yhteistyötä. Parhailaan palaute motivoi ja sen myötä syntyy aitoa oppimista ja oivalluksia. (Vasalampi 2022.) Lisäksi palautteella on suuri merkitys ryhmäidentiteetin vahvistamisessa sekä ryhmään sitoutumisessa (London & Sessa, 2006). Säännöllinen ja välitön palaute työskentelyn aikana on merkityksellistä, koska silloin oppija voi muuttaa toimintaansa jo työskentelyn aikana. Tähän olisi syytä panostaa kaikessa oppimisessa. Oikeanlainen palaute tukee motivaatiota vahvistamalla kokemusta osaamisesta ja pystyvyydestä, sillä myönteinen palaute korostaa oppijan roolia hyvän suorituksen tekijänä. (Vasalampi 2022.)

Kaikki myönteinen palaute ei kuitenkaan tue sisäistä motivaatiota samalla tavalla. Merkittävää on, miten myönteinen palaute annetaan. Vasalampen mukaan oppimista tehostavat palautteet eivät tulisi sisältää kontrolloivaa kieltä eivätkä sosiaalista vertailua. Palautteen on kannustettava uskaltamaan, vaikka tulisikin erehdyksiä. Lisäksi palautteen tulisi viestiä hyväksyntää ja arvostusta, vaikka oppija olisikin epäonnistunut. (Vasalampi 2022.)

Parhaimmillaan palaute motivoi, antaa uutta energiaa ja kannustaa kehittymään. Marja Sarkkisen (2017) kirjoittamassa artikkelissa Terveyslaitoksen tutkimusprofessori Jari Hakanen näkee parhaan palautteen olevan saajalleen hyödyllistä - riippumatta siitä, onko se korjaavaa vai kiittävä. Hyödyllinen palaute vie tekemistä aina eteenpäin. Palautteen ajatellaan yleensä liittyvän lähinnä tekoihin. Hakasen mielestä palaute tai sen puute osuu kuitenkin myös saajaan työntekijänä ja ihmisenä. Tämä tekee asiasta hyvin merkityksellisen ja monisyisen.

Ohjaajan asenteella ja ulosannilla on iso merkitys palautteen annossa. On tärkeää, että ohjaaja tuntee ryhmänsä ja tunnistaa millainen palaute kullekin toimii parhaiten. (Vasalampi 2022.) Resonaarigroupin ohjaaja kokee, että lempeä ja pehmeä huumorilla varustettu tyyli toimii hänellä itsellään parhaiten. Hän painottaa, että on tärkeää löytää oma tyyli, mikä tuntuu nimenomaan itsestä luontevalta. On kuitenkin muistettava myös osata olla jämäkkä, kun sitä vaaditaan. Myös äänensävyllä on suuri merkitys ja kriittisenkin palautteen voi antaa lempeästi, mutta tiukasti. (Palkeinen 2025.)

Kehitysvammaisten henkilöiden kanssa Palkeinen kokee kommunikoinnin ja palautteenannon kuta kuinkin samanlaiseksi kuin kenen tahansa muun kanssa. Palkeinen kertoo kiinnostavansa erityistä huomiota kehitysvammaisten kanssa selkeyteen, toistoihin sekä lyhyisiin ytimekkäisiin lauseisiin. Toisinaan asioita lähestytään keskustelujen kautta. Ohjaajan ja ohjattavan välisissä kahdenkeskisissä keskusteluissa palaute ja siihen liittyvät syy-seuraussuhteet voivat olla helpommin ymmärrettävissä, kun palautteen vastaanottaminen tapahtuu rauhallisemmassa ympäristössä. Tarvittaessa asioita voidaan käsitellä myös ryhmäkeskusteluissa yleisluontoisten ja kuvitteellisten esimerkkien avulla - esimerkiksi pohtimalla yhdessä, mitä muusikon käyttäytymisetikettiin kuuluu - ilman että ketään nostetaan esiin nimeltä. Keskusteluihin on hyvä muistaa sisällyttää aina mukaan myös positiivista palautetta. (Palkeinen 2025.)

On tärkeää huomioida, korostuvatko arjessa yleisluontoiset kehu- tai onko palaute oikeasti rakentavaa. Kehittymistä tai muutosta edesauttava palaute sisältää kehu- ja kehujen lisäksi yleensä perusteltuja havaintoja sekä kehitysehdotuksia. Tehtävissä suoriutumiseen liittyvien kehu- ja kehujen on huomattu tukevan muun muassa minäpystyvyyttä. (Hattie & Timperley 2007, Ahonen 2023 mukaan.) Ihmiset reagoivat eri tavalla palautteeseen ja sen puutteeseen. Yksi kokee, että kaikki on hyvin ja esimies tyytyväinen niin kauan, kun perästä ei kuulu. Samaan aikaan toinen tuntee itsensä näkymättömäksi ja pohtii, pitääkö esimies hänen työtään niin merkityksettömänä, ettei sitä viitsitä edes kommentoida. Kolmatta stressaa, tekeekö hän ylipäättään oikeita asioita, jos kukaan ei kommentoi suuntaan tai toiseen. (Frisk 2021.)

Palaute merkitsee jokaiselle yksilölle erilaisia asioita. Osa kaipaa ja hakee palautetta jatkuvasti, toiset jopa välttelevät sitä. On hyvä tunnistaa erilaiset yksilöt ja heidän tarpeensa. Palaute tiimeissä on parhaimmillaan keskeinen osa tiimin vuorovaikutusta, joka voi auttaa niin tiimiä kuin tiimin jäseniä kehittämään omaa toimintaansa. Kun jokainen tiimissä ymmärtää palautteen merkityksen, osaa ottaa asiat puheeksi rakentavasti ja keskustelulle löytyy luonteva aika ja paikka, on vuorovaikutus ja palautteen anto hyvällä mallilla. (Ahonen 2023.)

6 Tavoite ja tutkimuskysymykset

Opinnäytetyömme tarkoituksena on kuvailla, millaisia merkityksiä Musiikkikeskus Resonaarilla on Resonaarigroupin muusikoiden minäkuvaan. Tavoitteenamme on selvittää millainen minäkuva Resonaarigroupin muusikoilla on, ja tuottaa tietoa siitä, millainen merkitys Resonaarilla on tähän. Tutkimuskysymyksemme tässä tutkimuksessa ovat seuraavat:

1. Millainen merkitys Musiikkikeskus Resonaarilla on Resonaarigroupin muusikoiden minäkuvaan?
2. Miten Musiikkikeskus Resonaarin toiminta tukee Resonaarigroupin muusikoiden myönteistä minäkuvaa?

Opinnäytetyön tulosten pohjalta Resonaarin on mahdollista kehittää toimintaansa Resonaarigroupin kanssa tehtävässä työssä. Lisäksi tutkimuksemme lisää tietoa laajemminkin mittakaavassa kehitysvammaisuuden asemasta yhteiskunnassa, sekä musiikin ja yhteisöllisyyden merkityksistä yksilön minäkuvaan.

7 Tutkimusmenetelmät

Toteutimme tutkimuksemme laadullisena case-tutkimuksena, jonka keskeisenä aineistonkeruu menetelmänä toimi puolistrukturoitu haastattelu. Seuraavaksi kerromme tarkemmin valitsemistamme tutkimusmenetelmistä, sekä perustelemme, miksi olemme päätyneet juuri näihin menetelmiin.

7.1 Laadullinen Case-tutkimus & aineiston keruu

Tutkimus toteutettiin kvalitatiivisena eli laadullisena tutkimuksena. Laadullinen tutkimus soveltuu parhaiten aiheemme tutkimiseen, sillä se mahdollistaa erilaisten kokemusten ja näkökulmien esiin tuomisen. Usein laadullista tutkimusta käytetään tarkasteltaessa ihmisten välisessä vuorovaikutuksessa tapahtuneita, abstrakteja, tulkinnallisia ilmiöitä, joita ei voida selittää matemaattisin kaavoin. (Puusa & Juuti 2011, 31-32.)

Koska tutkimus kohdistuu pieneen, rajattuun ryhmään - Resonaarigroupin muusikoihin, päädyimme harkinnan jälkeen tekemään case-tutkimuksen, jota kutsutaan myös tapaustutkimukseksi. Tapaustutkimuksessa tutkimusasetelma rakentuu yhden ilmiötä edustavan tapauksen tai pienen, harkitusti valitun joukon varaan. Tutkimuksen kohteena voi olla esimerkiksi organisaatio kuten työyhteisö tai järjestäytynyt ryhmä. (Vuori 2021.)

Case-tutkimuksessa tutkimusmenetelmänä käytettiin puolistrukturoitua haastattelua. Osa haastateltavista on kehitysvammaisia henkilöitä, ja valittu menetelmä sopi erityisen hyvin tähän kohderyhmään, sillä puolistrukturoitu haastattelu tarjoaa joustavuutta ja mahdollistaa luontevan keskustelun, jossa ei edetä tiukasti ennalta määrättyssä järjestyksessä. Lisäksi lisäkysymysten esittämiseen ja vastausten syventämiseen jää tilaa. (Hyvärinen, Suoninen & Vuori 2021.)

Puolistrukturoitu haastattelumalli antaa tilaa ennakoimattomille tilanteille, tilaa edetä tilanteen mukaan sekä vapauksia esittää kysymyksiä eri järjestyksessä (Hyvärinen, Suoninen & Vuori 2021). Tällainen joustavuus oli ehdottoman tärkeää meille haastatteluja tehdessä, sillä osan haastateltavien kanssa piti varautua siihen, ettei haastattelua välttämättä tulisi ollenkaan sovitusta ajankohdasta huolimatta, esiintyisi jumittumista haastattelukysymysten kanssa tai eteen tulisi muuten yllättäviä tilanteita. Lisäksi halusimme luoda haastateltaville mahdollisimman rennon tilanteen lähestymällä haastattelua enemmänkin keskustelun kautta, jolloin tilanne ei välttämättä olisi heille niin jännittävä.

Puolistrukturoitu haastattelu tarjoaa usein tietoa haastateltavien mielipiteistä, käsityksistä, asenteista, havainnoista ja kokemuksista (Jyväskylän yliopisto 2025). Juuri näitä asioita halusimme selvittää haastattelujen avulla. Meitä kiinnosti, miten Resonaarigroupin muusikot kokevat Musiikkikeskus Resonaarin merkityksen ja millä tavoin Resonaari on mahdollisesti tukenut heidän minäkuvansa rakentumista. Halusimme kuulla heidän omia kokemuksiaan ja näkemyksiään siitä, miten he kokevat tämän kaiken tai onko Resonaarilla ylipäätään ollut merkitystä minäkuvaan ja siihen, miten he ajattelevat tällä hetkellä itsestään.

Niin kuin aikaisemmin osittain kävikin ilmi, haastattelimme tutkimusta varten kehitysvammaisia muusikoita, heidän äitejään sekä Resonaarin henkilökunnan kahta jäsentä. Yhteensä haastatteluihin osallistui kahdeksan henkilöä. Alusta asti meille oli selvää, että haluamme sisällyttää tutkimukseen useita eri näkökulmia, jotta saisimme mahdollisimman kokonaisvaltaisen kuvan sekä luotettavan tuloksen.

Saimme apua haastateltavien valitsemiseen Musiikkikeskus Resonaarin johtajalta ja rehtorilta Markku Kaikkoselta, sillä hänellä on vuosien kokemus työskentelystä Resonaarigroupin jäsenten kanssa. Valintapäätöksen jälkeen laitoimme kyselyt haastateltaville ja meidän onneksemme kaikki olivat suostuvaisia osallistumaan haastatteluihin. Näin ollen pääsimme rakentamaan haastattelurunkoja ja sopimaan ajankohdat haastatteluille. Kaikki haastattelut pidettiin vuoden 2025 loppu kevään ja alku kesän aikana.

Suunnittelimme kolme erilaista haastattelurunkoa, mutta kaikissa haastattelurungoissa ja kysymyksissä toistuvat kuitenkin samat teemat. Kolmen erilaisen haastattelurungon ideana oli tuoda meille mahdollisimman laajasti ja kokonaisvaltaisesti tietoa eri näkökulmista. Suunnittelimme yhden haastattelurungon sopivaksi Resonaarigroupin muusikoille. Tässä

keskityimme erityisesti selkeisiin yksinkertaisiin kysymyksiin. Kysymyksiä oli määrällisesti enemmän, mutta moni kysymys oli pilkottu pienempiin palasiin, jotta kysymyksen ymmärrettävyys oli mahdollisimman helppo haastateltavalle.

Muusikoiden äideille ja Resonaarin henkilökunnalle laadimme omat haastattelupohjat. Osa haastateltavista halusi saada kysymykset itselleen etukäteen, jotta he voisivat rauhassa pohtia niitä, ilman haastattelutilanteen tuomaa jännitystä. Yksi haastatteluista jouduttiin tekemään puhelinhaastatteluna aikataulullisten haasteiden vuoksi, mutta muut haastattelut suoritettiin kasvotusten Resonaarin tiloissa. Myös puhelinhaastattelua tehdessä huolehdimme, sopimuksen allekirjoittamisesta sähköisesti ennen haastattelun alkua ja valitsimme puhelinhaastattelupaikaksi rauhallisen suljetun tilan, jossa saimme olla rauhassa. Puhelinhaastattelut ovat paitsi edullinen ja nopea tiedonkeruumenetelmä, myös luonteva tapa käsitellä arkaluonteisia aiheita, joista ihmiset usein puhuvat helpommin puhelimitse (Hyvärinen, Suoninen & Vuori 2021).

Keräsimme haastatteluaineiston talteen äänittämällä. Tätä varten allekirjoitimme kirjalliset suostumuslomakkeet kaikkien haastateltavien kanssa, ennen haastatteluiden alkua, sekä kävimme suostumuslomakkeen vielä suullisesti läpi. Eräs haastateltavista ei kokenutkaan haastatteluhetkellä haastattelun äänittämistä mukavaksi, vaan hän toivoi, että kirjoittaisimme haastattelusta ainoastaan kirjalliset muistiinpanot. Näin ollen päädyimme hänen kohdallaan yhteisymmärryksessä jättämään äänittämisen kokonaan pois haastattelussa. Pelkän havainnointiin ja haastattelutilanteessa tehtäviin muistiinpanoihin perustuvan aineiston käyttäminen madaltaa tutkimuksen yksityiskohtaisuuden tasoa. Monet vuorovaikutuksen ilmiöt ovat niin hienovaraisia, että ne havaitaan ja niiden luonne avautuu vasta toistuvan tarkastelun myötä - mikä on mahdollista vain vuorovaikutustilanteen nauhoitusten avulla. (Vatanen 2021.)

Haastattelujen jälkeen veimme haastatteluaineistot äänitallenteista tekstimuotoon. Laadulliset aineistot ovat usein puhetta ja vuorovaikutusta kahden tai useamman ihmisen välillä. Litterointi eli puheen ja toiminnan purkaminen kirjoitettuun muotoon, on keskeinen osa laadullisen aineiston haltuunottoa ja analyysiprosessia. (Kallio 2021; Nikander 2010.)

Kun saimme aineiston litteroitua, aloitimme aineiston anonymisoinnin. Pidimme anonymiteetin mielessä koko aineiston keräämisen ajan. Halusimme olla erittäin tarkkoja, ettei syntyisi minkäänlaista riskiä haastateltavien tunnistettavuudesta. Ensimmäinen vaihe laadullisen tekstiaineiston anonymisoinnissa on hävittää aineiston tunnisteita sisältävät taustamateriaalit, kuten haastateltavien yhteystiedot (Kuula-Luumi 2021).

Yhteystietojen poistamisen lisäksi on poistettava tai muutettava arkaluontoinen tieto harkinnanvaraisesti, vaihdettava kaikki muu tunnistettava tieto sekä vaihdettava henkilönimet keksityiksi nimiksi (Kuula-Luumi 2021). Olimme ennakkoon sopineet Resonaarin

johtajan ja musiikkiopiston rehtorin Markku Kaikkosen kanssa, että hän esiintyy haastattelussa omalla nimellään, toisin kuin muut haastateltavat. Tähän päädyttiin Kaikkosen omasta pyynnöstä, sillä hän ei kokenut anonymisointia omalla kohdallaan tarpeelliseksi.

Vaikka osa muistakin haastateltavista antoi luvan käyttää omaa nimeään aineistossa ja sen analysoinnissa, meille oli alusta alkaen selvää, että kokonaisvaltainen anonymisointi Kaikkosta lukuun ottamatta oli perusteltua. Näin varmistettiin, että kaikki voivat tuoda ajatuksensa ja kokemuksensa esiin vapaasti sekä rehellisesti, ilman tunnistamisen pelkoa. Pyysimme tekoälyä antamaan meille kolmekymmentä yleisintä suomalaista miehen nimeä, joista valitsimme meille mieleiset. Aineistomme koostuu siis Laurin, Heikin, Severin, Oton, muusikoiden äitien sekä Kaikkosen näkemyksistä ja kokemuksista. Aineiston anonymisoinnin tultua valmiiksi, hävitimme alkuperäisen aineiston sekä suostumuslomakkeet (Kuula-Luumi 2021).

7.2 Aineiston analysointi

Litteroinnin ja anonymisoinnin jälkeen siirryimme aineiston analysointi vaiheeseen. Käytimme oppinäytetyössämme aineistolähtöistä sisällönanalyysia, jossa aineisto ohjaa analyysin tekoa. Tällöin aineistosta nostetaan esiin keskeisimmät asiat riippumatta siitä, mitä ne ovat tai miten ne suhteutuvat aiempiin tehtyihin tutkimuksiin. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 95-96.) Koska tutkimuksemme on aineistolähtöinen, emme käyttäneet teoriaa aineiston analyysia tehdessä. Sen sijaan liitimme teorian mukaan tulkintavaiheessa tukemaan aineistosta esiin nousseiden teemojen ymmärtämistä.

Aloimme käydä aineistoa systemaattisesti läpi haastattelu kerrallaan. Poimimme aineistosta meidän mielestämme oleellisia tietoja ja kohtia ja merkitsimme ne itsellemme muistiin. Aineiston pelkistämällä eli redusoinnilla tarkoitetaan tutkimuksesta oleellisten kohtien etsimistä ja esiin nostamista aineistosta. Näitä kohtia voidaan merkitä esimerkiksi alleviivauksin. Tämän jälkeen merkityt kohdat kirjoitetaan uudelleen tiivistetyssä, selkeytetyssä muodossa, jolloin aineiston olennainen sisältö säilyy, mutta ylimääräinen karsitaan pois. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 95-96.)

Ison aineistomäärän vuoksi, aineiston läpikäynti ja sieltä merkittävien kohtien etsiminen tuntui haastavalta. Alun haasteiden jälkeen silmät kuitenkin alkoivat tunnistamaan aineistosta helpommin tutkimuksellemme oleellista tietoa. Yritimme tässä vaiheessa keskittyä ainoastaan aineiston läpikäymiseen jäämättä liikaa pohtimaan haastateltavien kommentteja ja sitä, olisiko niillä merkitystä lopullisiin tuloksiin. Pidimme taka-alalla mielessä tutkimuskysymyksemme, mutta samalla halusimme antaa aineiston puhua puolestaan ja pidimme mieleemme avoimena.

Kun olimme saaneet käytyä kaikki haastatteluaineistot läpi, aloimme teemoittelemaan aineistosta nostettuja haastateltavien kokemuksia ja ajatuksia. Laadullisessa sisällönanalyyysissa tutkija tunnistaa ja nimeää aineistostaan löytämiä sisällöllisiä elementtejä. Kyse on aineiston ensivaiheen järjestämisestä ja luokittelusta (Vuori 2021). Tässä vaiheessa aineistoista alkoi jo muodostua selkeästi tutkimuksellemme merkityksellisiä teemoja kuten motivaatio, yhteisöllisyys sekä itsetunto.

Teemoittelun jälkeen kävimme vielä koko aineistoa läpi jo tiivistetyimmän versiomme lisäksi. Varmistimme, että olimme poimineet aineistosta kaiken oleellisen. Sisällönanalyysin tavoitteena on selkeä kuvaus ilmiöstä, jota tutkitaan. Aineisto tarjoaa näkymän tähän ilmiöön. Analyysissa aineisto järjestetään ja luokitellaan selkeään ja tiiviiseen muotoon tavalla, jossa ei kadoteta sen tarjoamaa alkuperäistä informaatiota. (Vuori 2021.)

Tarkoituksena on löytää mitä aineisto oikeasti sisältää, millaisia tulkintoja siitä voi tehdä, mikä on erityisen tärkeää, mikä taas ei niinkään. Aineisto ei koskaan itsessään nosta mitään esiin, vaan tutkijan on itse tehtävänä löytää ja jäsentää aineistosta tutkimusongelman kannalta keskeiset asiat. (Günther & Hasanen & Juhila 2021.) Kävimme läpi analyysiamme uudelleen ja uudelleen ja syvennyimme koottuun aineistoon ja teemoihin entistä syvemmin. Pyrimme tekemään johtopäätöksiä, jotka paljastavat jotakin tutkimuksellisesti kiinnostavaa, kuten mikä eri haastateltavien puheessa on eroavaa, mikä taas yhdistävää? Miten ja mistä yksityiskohdista muodostuu kokonaiskuva? Mikä sisällössä meitä oikeasti kiinnostaa? Analysoimalla yksityiskohtia, pyrimme rakentamaan laajemman kokonaiskuvan, jonka hahmottuessa myös tutkimuksen tutkimusongelma täsmentyi.

Analyysin tuloksena meille nousi vahvimpina teemoina lopulta itsetunto, emotionaalinen kehitys, yhteisöllisyyden merkitys sekä sosiaalisuus. Seuraavassa luvussa käymme läpi tuloksia, näiden edellä mainittujen teemojen kautta. Nämä teemat kuvaavat aineistomme kokonaisuutta ja auttavat vastaamaan tutkimuskysymyksiimme. Lisäksi halusimme tuoda tuloksiin mukaan suoria sitaatteja haastateltavien suusta, sillä koemme, että niiden avulla lukija pääsee mahdollisimman lähelle tutkimuksemme sisintä.

8 Tulokset

Haastattelimme tutkimustamme varten yhteensä kahdeksaa henkilöä. Haastateltavien joukkoon sisältyi Resonaarigroupin kehitysvammaisia muusikoita, heidän äitejään sekä Musiikkikeskus Resonaarin henkilökuntaa. Haastateltaville olemme antaneet ”tutkimusnimet”, joita käytämme tuloksia läpi käydessä. Musiikkikeskus Resonaarin johtaja ja musiikkiopiston rehtori Markku Kaikkonen esiintyy sovitusti myös tuloksien läpi käynnissä omalla nimellään.

Muusikoiden haastatteluissa kyselimme haastateltavilta muun muassa millaisina ihmisinä he näkevät itsensä tänä päivänä, mikä Resonaarin merkitys on heidän arjessaan sekä miltä soittaminen ja bändiin kuuluminen heistä tuntuu. Samoja teemoja käytiin läpi myös äitien ja henkilökunnan haastatteluissa, mutta eri näkökulmista. Haastatteluissa kehitysvammaiset musikit puhuivat lisäksi paljon kohtaamisten ja kehujen merkityksestä sekä siitä, miten mukavaa heistä on aina tulla Resonaariin. He puhuivat myös mielellään paljon omasta arjesta Resonaarin ulkopuolella, sekä onnistumisistaan. Erityisesti Savoy -teatterissa järjestettävä joka vuotinen Resonaari soi -konsertti koettiin erittäin tärkeäksi ja aihe tuli esille useita kertoja. Kokonaisuudessaan haastatteluista tuli tunne, että Resonaarin merkitys Resonaarigroupin musikoiden minäkuvaan on voimakas ja moniulotteinen.

8.1 Muusikon käsitys itsestä

Tässä luvussa käymme lyhyesti läpi, miten Resonaarigroupin kehitysvammaiset musikit kuvailevat itseään. Lisäksi otamme mukaan äitien ja henkilökunnan ajatuksia aiheesta.

Kaikkien haastateltujen musikoiden kohdalla yhteiseksi itseään kuvaavaksi piirteeksi nousi iloisuus. Lauri kuvaili itseään lisäksi positiiviseksi, avoimeksi ja rauhalliseksi. Myös Heikki koki olevansa rauhallinen ja iloinen sekä lisäksi tyytyväinen ja sosiaalinen. Severi taas kuvaili itseään iloisuuden lisäksi huumorintajuiseksi, empaattiseksi, herkäksi sekä introvertiksi. Heikiltä kysyttäessä kokeeko hän itse muuttuneensa jotenkin Resonaarin myötä, vastaus on kieltävä. Severi sekä Lauri taas eivät osaa itse ottaa kantaa, ovatko he muuttuneet jotenkin Resonaarin myötä.

Äitien haastatteluista selviää, että musikoita on yhdistänyt musikaalisuus pienestä lapsesta saakka. Laurin äidin mielestä Lauri on aina ollut hyvin avoin ja sosiaalinen. Hän ei koe, että Lauri olisi muuttunut näillä osa alueilla. Severin äiti kuvailee Severiä iloiseksi ja hymyileväiseksi. Hänen mukaansa Severi on ollut ennen Resonaaria arempi, kuin nykyään. Heikin äiti kokee, että Heikki on itsevarma, iloinen sekä kiinnostunut ihmisistä. Hänen mukaansa Heikki menee rohkeasti kohti uusia tilanteita. Äitien haastatteluissa nousi esiin musikoiden lisääntynyt itsevarmuus ja tietoisuus omista taidoistaan. Luonteenpiirteissä ei koettu tulleen suuria muutoksia.

Resonaarin työntekijän Oton sekä rehtorin ja johtajan Markku Kaikkosen mukaan, musikit ovat lähtökohtaisesti kaikki luonteeltaan positiivisia ja sosiaalisia. Myös heidän kokemuksensa mukaan musikoiden itsevarmuus on kasvanut, mutta luonteenpiirteet ovat pysyneet samanlaisina.

Seuraavissa luvuissa tulemme perehtymään haastatteluainestoista löytyneiden teemojen pohjalta analyysimme tuloksiin.

8.2 Resonaarin tuki minäkuvaan

Tässä luvussa tuomme esiin niitä tekijöitä, joilla Resonaarin nähdään haastattelujen perusteella tukevan Resonaarigroupin muusikoiden minäkuva. Tarkasteltavia aihepiirejä ovat yhteisöllisyys, tasa-arvoinen kohtaaminen, motivointi sekä erityispedagogiikka.

Resonaari tarjoaa muusikoille yhteisön missä toteuttaa itseään muusikkona. Yhteisössä muusikot voivat jakaa kiinnostuksen kohteitaan ja saavat mahdollisuuden kuulua johonkin (Kuusela 2018).

Resonaarin työntekijän Oton (2025) mukaan tämänkaltaisessa yhteisössä työskentely vaatii ymmärrystä erilaisista dynamiikoista, pitkäjänteisyyttä sekä kommunikaation erityistä huomioimista. Myös Koppinen (2015, 45) toi aikaisemmin esiin sen, kuinka sensitiivisellä työotteella on merkitystä positiivisten oppimistulosten saavuttamisessa. Nämä tukevat Resonaarin yhdenvertaisuuden periaatetta, sekä äitien haastatteluista esiin nousutta kokemusta Resonaarin ammattitaidosta kohdata kaikki ihmiset tasa-arvoisesti. Yhdenvertaisuuden aktiivinen tukeminen vahvistaa yhteisöllisyyden ja keskinäisen luottamuksen tunnetta (Työterveyslaitos 2025).

Resonaarin opettajat tuovat esiin, kuinka kehitysvammaisuus huomioidaan, mutta erityisyyttä ei korosteta heidän toiminnassaan. Markku Kaikkosen mukaan Resonaarissa toimintaan asennoidutaan ”oppiminen on kaikille mahdollista”-periaatteella.

“Mää ymmärtäisin et Resonaarissa nää opettajat osaa tosi hyvin ottaa erilaisia ihmisiä huomioon. Että ne on siinä todella hyviä.” (Severin äiti)

Haastatteluista ilmeni onnistumisenkokemusten merkitys muusikoihin. Resonaarissa käytettävät erityispedagogiset menetelmät ja erityisesti kuvionuotit ovat vahva onnistumisen kokemuksen mahdollistaja. Onnistuminen on kuvionuoteilla helppoa, sillä ne eivät vaadi aikaisempaa ymmärrystä tai tietoa nuoteista, ja ne on suunnattu erityisesti heille, joille perinteisen nuottikuvan lukeminen tuottaa haasteita (Kaikkonen & Uusitalo 2005, 5). Yksilöllinen ohjaaminen on myös merkittävä onnistumisenkokemusta vahvistava tekijä, jota Resonaarigroupin muusikoiden kanssa työskentelyssä suositaan.

Motivointi ja palautteen anto on eräs opettajien haastatteluissa esiin noussut muusikoita tukeva teema. Resonaarin työntekijän Oton mukaan Muusikoita kannustetaan muun muassa positiivisen pystyvyyden kautta. Heille sanotetaan vastuunoton tärkeyttä, oman roolin ainutlaatuisuutta sekä annetaan palautetta, jotta voitaisiin päästä haluttuun lopputulokseen. Epäonnistumistilanteissa muusikoita lohdutetaan rauhoittelemalla ja kannustetaan edelleen positiivisen pystyvyyden avulla.

Heikin äiti toteaa Resonaarin olevan Heikille kuin vanhempi, joka tarjoaa hyväksyntää, rajat, rakkautta, kannustusta ja haasteita.

“En osaa aatella mitään mitä ois voinu tehdä toisin.” (Heikin äiti)

“Mikä vois siis olla parempaa tällaisille erilaisille oppijoille? Musiikki on kuitenkin kansainvälinen kieli ja kaikki tykkää jollain tapaa musisoida, omalla tyylillään ja kaikki on arvokkaita ja arvostettuja.” (Laurin äiti)

Minäkuvaa tukeva tekijä	Merkitys	Sitaatteja
Tasa-arvoinen kohtaaminen	Kokemus yhdenvertaisesta toimijuudesta	“Mää ymmärtäisin et Resonaarissa näe opettajat osaa tosi hyvin ottaa erilaisia ihmisiä huomioon. Että ne on siinä todella hyviä.”
Tarjoaa yhteisön	Kuulumisen tunne ja sosiaalinen kanssakäyminen	”Se on saanu niin tärkeen sisällön elämäänsä, ei pelkästään musiikki vaan tää yhteisö ja ihmiset.”
Motivointi ja palaute	Usko omiin taitoihin ja mahdollisuus kehittyä	”Yritetään kannustaa, sillee tosi positiivisen ja semmosen pystyvyyden kautta.”
Erytispedagogiset menetelmät	Onnistumisen mahdollistaminen	“Kaikilla on oikeasti mahdollisuus soittaa ja oppia.”

Kuvio 2: Haastatteluaineiston pohjalta kootut Resonaarin minäkuvaa tukevat toimet.

Haastatteluaineiston perusteella Resonaarin merkitys musiikoihin ilmenee itsetunnossa, emotionaalisissa taidoissa, yhteisöllisyydessä ja sosiaalisessa kehityksessä. Seuraavaksi avaamme tarkemmin, miten nämä kuviossa 2 nimetyt Resonaarin minäkuvaa tukevat toimet vaikuttavat yllä mainittuihin tekijöihin.

8.3 Itsetunnon tukipilareita

Haastatteluista selvisi, että jokaisella muusikosta on melko vahva itsetunto. Kuten Keltikangas-Järvinen (2014,18) toteaa, osa hyvää itsetuntoa on se, että yksilö näkee oman elämänsä ainulaatuisena ja tärkeänä sellaisenaan. Kahden äidin haastatteluista korostui kokemus siitä, että muusikot on hyväksytyt sellaisina kuin he ovat ja mitä he tekevät.

“Kaikilla on oikeasti mahdollisuus soittaa ja oppia.” (Laurin äiti)

Kaikki heistä suhtautuvat taitoihinsa neutraalisti tai myönteisesti. Kaikilla itsetunto korostui etenkin musiikillisen toimimisen yhteydessä, ja tähän viittaa Keltikangas-Järvisen (2014, 18) ajatus siitä, että itsetunto on itsevarmuutta ja itseensä luottamista. Myös Kaikkonen (2025) kertoo musiikillisen potentiaalin löytämisen ja kehittämisen vahvistavan itsetuntoa, sekä laajentavan yksilön käsitystä omista kyvyistä ja mahdollisuuksista. Näin se tukee minäpystyvyyttä sekä käsitystä itsestä toimijana. Muusikoiden haastatteluista selvisi, että he kokevat olevansa osaavia muusikoita, ja heillä on työhönsä varma ote. Resonaarin työntekijä Otto kokee, että jokainen muusikko on ylpeä omasta alastaan ja työstä, jota tekee.

Laurin äiti kokee, että Resonaari on vaikuttanut siihen, että Lauri todella ymmärtää taitojensa ja työnsä merkityksen sekä ainutlaatuisuuden. Hän kuvailee haastattelussa tilannetta, jossa Lauri oli ääneen ylpeästi pohtinut musiikillisia saavutuksiaan. Toisaalta Laurin äiti kokee, että yleensä Laurin puhe itsestä on hyvin neutraalia. Hän ei juuri koskaan kehu tai hauku itseään. Äidin haastattelun pohjalta Laurilla on melko nöyrä suhtautuminen omiin taitoihinsa siitä huolimatta, että hän kokee olevansa taitava. Lauri itse kokee olevansa ylpeä soittotaidoistaan ja on itsevarma, sillä hän tietää olevansa taitava musikaalisesti. Hänellä on kuitenkin oman ja äitinsä haastattelun perusteella joskus taipumusta nähdä suorituksissaan epäonnistumiset onnistumisia kirkkaampana. Äiti kuvailee Laurin olevan pääsääntöisesti rohkea uusissa tilanteissa, mutta varautuneisuuttakin on. Äidin mukaan Lauri ei kuitenkaan ole koskaan ajatellut, etteikö hän pärjäisi, ei ennen Resonaaria, eikä Resonaarissa.

Severin äidin mukaan Severi näkee itsensä positiivisessa valossa, ja hänen itsetuntonsa on tänä päivänä todella hyvä. Haastatteluiden mukaan hänellä saattaa kuitenkin olla epävarmuutta oma-aloitteisuuden ja itsenäisen toimimisen suhteen. Severillä on joka tapauksessa paljon halua kehittää omaa muusikkouttaan tavoitteellisesti myös itsenäisenä muusikkona. Severin tavoitteellisuus viittaa vahvaan minäpystyvyyteen, sillä siihen, millaiset tavoitteet yksilö itselleen asettaa, vaikuttaa minäpystyvyyden vahvuus (Luszczynska, Schwarzer, Lippke & Mazurkiewicz 2011, 153 Vilppo 2023, 5 mukaan). Haastattelussa Severi kertoo, ettei hän koe tarvetta korostaa omia musiikillisia onnistumisiaan tai kokemuksiaan, mutta on valmis puhumaan niistä, jos keskustelu luonnollisesti johtaa siihen. Äidin mukaan Severi kuitenkin kertoo hänelle musiikista osana omaa arkeaan.

Severi kertoo tarttuvansa haasteisiin, mutta tietää melko hyvin omien taitojensa rajat. Hän kuitenkin tarttuu tehtäviin myös mukavuusalueen ulkopuolelta. Tämä ilmentää Keltikangas-Järvisen (2014,17) käsitystä hyvästä itsetunnosta, johon kuuluu omien heikkouksien tunnistaminen ilman, että ne romuttavat itseluottamusta.

Severille esiintyminen on hänen sanojensa mukaan pienestä pitäen ollut ”se juttu”. Hänen mielestään oleellinen osa itsevarmaa esiintymistä ja soittokokemusta on ympäristön turvallisuus sekä ammattitaitoinen henkilökunta. Esiintyessä hänellä on itsevarma olo, jos esiintymispaikka on tuttu, henkilökunta on avuliasta ja yleisö halukas kuulemaan musiikkia. Severin kokemus viittaa yhteisöllisyyden merkitykseen. Yhteisöllisyyden myötä syntyy tunne luottamuksesta, turvallisuudesta ja merkityksellisyydestä (Kytömäki 2025). Vieras ympäristö ja ihmiset aktivoivat Severissä turvattomuuden ja merkityksettömyyden tunteen.

Heikki on äitinsä mukaan ymmärtänyt Resonaarin myötä arvonsa esiintyvänä taiteilijana. Ennen hän esiintyi missä vain ja milloin vain pyydettyä, mutta nykyään hän harkitsee esiintymistään tarkemmin. Hän on äitinsä mukaan ollut pienestä pitäen tietoinen omasta lahjakkuudestaan, mutta etenkin Resonaarin myötä itsetunto muusikkona ja ihmisenä on noussut kohisten. Heikki on äitinsä mukaan paljon varmempi kuin epävarma, ja hän kuvaileekin Heikin olleen aina hyvin itsevarma sekä suoraan ihmisiä ja tilanteita kohti menevä. Äiti näkee, ettei Heikki osaa pelätä tai arastella tilanteita, sillä hänellä on tietynlaista pelottomuutta elämää kohtaan.

“Ennen oli niin et se laulo missä vaan kun joku pyysi, nii sit se alko pikkuhiljaa että “minä olen muusikko, minä esiinnyn sillon kun minä esiinnyn.” (Heikin äiti)

Heikistä esiintyminen tuntuu helpolta. Hän luottaa siihen, että oppii uudet asiat, ja on siksi valmis ottamaan musiikillisia haasteita vastaan. Tässä heijastuu teoreettinen ajatus siitä, että itseluottamus osana itsetuntoa on esimerkiksi uskallusta haastaa itseään (Keltikangas-Järvinen 2014, 18). Toisaalta Heikki ei usko pystyvänsä hallitsemaan tiettyjä soittimia omien motoristen vaikeuksiensa takia.

Haastattelut osoittavat, että muusikoiden itsetunto on melko vahva, sillä Keltikangas-Järvisen (2014, 18) mukaan hyvä itsetunto on itsevarmuutta, itsearvostusta ja itseensä luottamista.

Kaikki heistä arvostavat omaa muusikkouttaan yksilöinä, mutta kokevat olevansa Resonaarigroup-yhtyeen tasavertaisia jäseniä. Heillä on siis kaikilla yhtä arvokas rooli ja tehtävät. Itsensä arvostamisen lisäksi hyvää itsetuntoa on Keltikangas-Järvisen (2014, 19) mukaan muiden arvostaminen ja toisen vahvuuksien näkeminen ilman, että pitää häntä uhkana.

“Me bändiläiset ollaan ihan tasavertaisia.” (Heikki)

“Resonaarigroupissa mulla on samanlainen rooli kuin niiden kaikkien kanssa siinä.” (Severi)

Kaikille muusikoille on selkeää, että heillä on ohjaaja, joka loppujen lopuksi tekee yhtyeessä tapahtuvat päätökset. Heillä on kuitenkin mahdollisuus vaikuttaa siihen esittämällä toiveita ja omia ajatuksia. Severi kokee, että vaikka hänellä on paljon ideoita, hänen on tärkeää kuunnella muiden, etenkin ohjaajan mielipide toteutuksissa. Resonaarin työntekijä Otto kokee, että Severi on kehittynyt viime vuosien aikaan ohjeiden vastaanottamisessa ja oman roolin ymmärtämisessä.

“Mä oon tosi luova, että ideoita tulee todella paljon, tykkään sovittaa, säveltää, sanoittaa... Että vaikka mulla tulee joku idea johonkin rakenteeseen johonkin kappaleeseen, joka on mun mielestä hyvä, niin mä en saa käskyttää vaan sanoo kysymällä.” (Severi)

Lauri kertoo keskittyvänsä pääasiassa oman vastuunsa hoitamiseen eikä yleensä ole muita näkyvämmiin esillä, mutta tarvittaessa hän voi ottaa enemmän roolia. Ennen Resonaariin tulemistä Laurista tuntui vaikealta ottaa johtajan roolia, mutta nykyään hän jopa tykkää siitä.

Otto kokee, että vaikka jokainen ymmärtää roolinsa bändissä, oman roolin rajat voivat joskus hämärtyä. Joskus muusikoilla on tarve kommentoida toisten suoritusta siitä huolimatta, että se on ohjaajan tehtävä. Oton mukaan tämä saattaa ilmetä esimerkiksi syyllistävinä kommentteina harjoituksissa.

Haastatteluissa muusikot kuvasivat tiedostavansa omat taitonsa, mutta opettajien näkemyksen mukaan itsevarmuus voi toisinaan näyttäytyä myös epärealistisina haaveina. Keltikangas-Järvisen (2014, 17) mukaan eheä minäkuva kuitenkin perustuu todenmukaiseen käsitykseen itsestä. Kaikkosen mukaan on tärkeää realisoida muusikoille oma toimijuus ammattikentässä, koska oman toimijuuden rajat voivat olla näille muusikoille epäselvät. Tämä viittaa siihen, että kehitysvammaisen henkilön on vaikea ymmärtää, sekä sisäistää ja soveltaa opittavaa tietoa Åbergin (2025). Vaikka muusikoilla voi olla haasteita arkielämän muilla toimijuuden osa-alueilla, Kaikkosen mukaan Resonaarigroupin muusikoiden toimijuus musiikin saralla on hämmästyttävää. Hänen mukaansa muusikot sopeutuvat nopeasti esimerkiksi keikalla muuttuviin tekijöihin, ja ovat valmiita toimimaan itsevarmuuden johdosta näissä tilanteissa esimerkillisellä tavalla.

Jännitys on kuitenkin luonnollinen osa esiintyvän muusikon työtä. Heikki on omista taidoistaan varma, mutta jännitys on hänelläkin osa muusikkona toimimista. Yleisesti Heikki kertoo jännittävänsä esiintymisiä ja vastuuta vain vähän. Heikin äidin kokemuksen mukaan Heikillä on tapana heijastaa omaa jännitystä toisiin ihmisiin, ja sillä tavoin havainnoida omaa kokemustaan. Tätä tukee Heikin haastattelusta noussut tilanne, jossa hän kuvailee jännittävänsä omaa suoritustaan äitinsä puolesta. Äiti arvioi, että Heikille on helpompaa puhua jännityksestä toisen ihmisen kautta kuin myöntää se itsessään. Yksi Heikin tavoista käsitellä jännitystä on hakea varmistusta toistamalla ja kysymällä asioista uudelleen. Heikin äiti arvelee, että näin hän valmistautuu ja harjoittelee tulevaa itseksensä.

“Jännitys on aivoissa.” (Heikki)

Severi jännittää silloin, kun esiintymistila tai yleisö ei ole tuttu. Severillä jännitys ei yleensä ole lamaannuttavaa, hän kuvailee. Severin keino hallita jännitystä on keskittyä siihen, minkä hän osaa, ja unohtaa kaikki ylimääräinen. Ylimääräistä hänen mukaansa on esimerkiksi tanssiminen, tai yleisön kanssa kontaktissa oleminen. Hänen haastattelustaan selvisi, että kokemus vähentää jännitystä.

“Se on silleen, että mitä kokeneempi on asioihin niin sitä vähemmän jännittää.” (Severi)

Vaikka Lauri kertoi olevansa lähtökohtaisesti itsevarma omista soittotaidoistaan, hän kuvaili uusien asioiden kokeilemista jännittävänä. Koska jännityksestä aiheutuu epävarmuutta ja Lauri kokee epävarmuuden epämiellyttävänä tunteena, hän ei aina halua kokeilla uusia asioita. Hän kuvailee jännitystä vain tunteena sisällä, eikä se näy hänen mielestään muille ulospäin.

Laurin äiti kokee, että Laurilla on kuitenkin reipas ja myönteinen asenne uusiin kokemuksiin. Hän ei koe niitä ”mörkönä”, vaan on uskalias ja halukas oppimaan uutta. Hänen mielestään Lauri ei ole kokenut jännitystä liittyen esimerkiksi työllistymiseen Resonaariissa. Laurin äidin haastattelussa nousi esiin, että Lauri käsittelee jännitystä esimerkiksi sanoittamalla jännitystä ääneen ennen esiintymisiä. Hänen mukaansa Laurilla jännitystä voi jopa lisätä tutut kasvat yleisössä.

Vaikka muusikot kokevat olevansa taitavia, myös heidän itsevarmuutensa voi haastattelujen perusteella joissain tilanteissa horjua. Niin kuin aikaisemmin toimme esiin, minäpystyvyys ei ole liitoksissa itsetuntoon (Bandura 1997, 11 Vilppo 2023, 4 mukaan), vaan vahvankin itsetunnon omaavalla henkilöllä voi olla heikko minäpystyvyys jonkin tietyn tehtävän osalta (Birdie & Jain 2016, 63 Vilppo 2023, 4 mukaan).

Epäonnistumisiin suhtautuminen näyttäytyy muusikoiden välillä erilaisena. Lähtökohtaisesti hyvän itsetunnon puitteissa muusikoilla on kyky käsitellä epäonnistumisia. Myös Keltikangas-Järvisen (2014, 22) mukaan osa hyvää itsetuntoa on epäonnistumisten sietäminen.

Heikin äidin mukaan Heikki ei varsinaisesti koe epäonnistuvansa, vaan kokee, ettei onnistu. Hänellä on siis tietynlainen neutraali näkökulma epäonnistumisiin. Heikki kertoo keskittyvänsä positiivisiin kokemuksiin, eikä jää murehtimaan negatiivista kokemusta. Haastattelun perusteella Heikin mielestä oleellisempaa on onnistumisten korostaminen.

Severin äiti kertoo, että epäonnistumiset eivät jää Severillä pitkäksi aikaa mieleen, vaan hän pyrkii oppimaan niistä ja toimimaan seuraavalla kerralla paremmin. Ne ovat hänelle siis helposti ylipäästävä asia. Severin haastattelusta selviää, että hän suhtautuu virheisiin luonnollisena asiana, ja hän pyrkii tukemaan myös muita soittajia virheiden sattuessa. Äidin mukaan Severi ei helposti kerro epäonnistumisista tai epämiellyttävistä tunteista. Severi saattaa mainita näistä tunteista vasta kun ne ovat ohi ja ne eivät ole enää ajankohtaisia.

Lauria taas epäonnistumiset saattavat jäädä mietityttämään, mutta onnistumiset toimivat usein korjaavana tekijänä. Myös Laurin äiti kertoo, ettei Lauri näytä jäävän epäonnistumisiin kiinni pitkäksi aikaa.

Resonaarin työntekijän Oton mielestä on tärkeää korostaa epäonnistumisissa yrittämisen tärkeyttä, sekä tarjota helpompia tehtäviä, jotka tukevat onnistumisen kokemusta.

Selkeimpänä itsetuntoa kohottavana tekijänä haastatteluista nousi juuri musiikilliset sekä esiintymiseen liittyvät onnistumisen kokemukset. Kuten aikaisemmin kirjoitimme, onnistumiset tukevat varmuutta ja uskoa itseen, jolloin itsetunto vahvistuu (Kaski & Miettinen 2018, 30-31). Haastattelujen pohjalta on pääteltävissä, että onnistumisten myötä myös muusikoiden minäpystyvyyden kokemus vahvistuu. Tämä on johdonmukaista, sillä Banduran (1986, 399 Vilppo 2023, 4 mukaan) teorian mukaan minäpystyvyyteen vaikuttaa aiemmat saavutukset.

Haastattelujen pohjalta voidaan todeta, että Heikki saa Resonaarissa jatkuvasti ammatillisia onnistumisen kokemuksia ja hän kokee onnistumisistaan ylpeyttä. Hän saa pienistäkin onnistumisen kokemuksista paljon itsevarmuutta. Vastaavasti Laurin äiti kokee, että onnistuneilla esiintymisillä on voimakas vaikutus myös Laurin itsetuntoon. Severin äiti taas kokee, että Severi onnistuu paljon, mutta hänellä ei tapahdu Resonaarissa musiikillista itsensä ylittämistä. Kaikkonen kuitenkin kuvailee Severissä tapahtuneen muutosta keskittymisen ja toimijuuden osalta, jotka puolestaan vaikuttavat onnistumisen kokemuksiin.

Resonaarin työntekijä Otto tuo haastattelussaan esiin myös onnistumisista seuraavan itsekriittisyyden. Taitojen kehittyessä muusikoiden omat tavoitteet voivat nousta, mikä voi samalla voimistaa vaatimuutta itseä kohtaan.

Vaikka erityispedagogisilla menetelmillä on vahva rooli onnistumisten mahdollistajana, etenkin motivoinnin ja motivaation merkitys onnistumisiin nousi haastatteluissa esiin. Kaikista muusikoiden haastatteluista kävi ilmi, että Resonaarissa heitä kannustetaan ja motivoidaan. Myös äidit kokivat, että Resonaarissa muusikoita tuetaan ja kannustetaan esiintymisessä ja musisoinnissa. Markku Kaikkonen kuvailee muusikoiden olevan motivoituneita, ja että he tiedostavat työnsä ainulaatuisen luonteen.

Resonaarin työntekijän Oton kokemuksella muusikoita motivoi lempeästi annettu palaute. Hänen mukaansa sillä on väliä, miten, missä ja kenelle palaute annetaan. Tätä tukee Palkeisen (2025) teoria siitä, että palautteen antamisessa tulisi kiinnittää huomiota äänensävyyn, toistoon ja selkeyteen, sillä se vaikuttaa viestin ymmärtämiseen ja motivaatioon. Myönteisten tunteiden ilmaiseminen jakaa positiivista energiaa, mutta myös kielteisiä tunteita tulee voida ilmaista rakentavasti, ilman toisten loukkaamista. (Mieli ry 2024.) Myös Koppisen (2015, 26-28) havainto opettajan ja oppilaan välisestä tunnetilojen peilautumisesta tukee Oton ajatusta.

Heikin mielestä opettajat luottavat hänen taitoihinsa ja antavat vastuuta. Hänen ja Severin mielestä tukea ja kannustusta saa sekä opettajilta, että bändikavereilta. Severi kertoi

saavansa apua bänditoiminnan ohessa myös omaan muusikkouteensa liittyvässä musiikillisessa tekemisessä, sekä musiikin ulkopuolisiin arjen asioihin. Omien tavoitteidensa saavuttamiseen häntä inspiroi soittaminen ja musiikki. Severi kertoo, että hänellä motivaatio kasvaa taitojen kehittyessä. Vaikeat soittotehtävät eivät tuntuneet hänestä aluksi kiinnostavilta, sillä hän ei kokenut onnistumisia.

“Pikkuhiljaa alkaa sitte soittaminen mennä paremmaksi niin saa motivaatioo.” (Severi)

Lauri kokee, että kannustusta ja kehuja voisi olla enemmänkin. Hän kokee kannustavat ja tsemppaavat sanat, sekä onnistumiset itsessään motivoivana asiana. Lauri kertoo kaipaavansa tätä siksi, että ne innostavat häntä yrittämään ja toimimaan. Tätä tukee Kaskisen & Miettisen (2018, 26) ajatus siitä, että myönteistä minäkuvaa tukee muilta ihmisiltä saatu kannustus. Laurin äiti taas kokee, ettei Lauri ole juurikaan kehujen perään, mutta että Lauri kokee motivoivana esiintyessä yleisön positiivisen reagoinnin.

Opettajien ja muusikoiden haastattelujen mukaan myös uudet kokemukset inspiroivat totuttujen rutiinien lomassa. Esimerkiksi muiden muusikoiden kanssa esiintyminen, sekä katsojana toimiminen konserteissa toimii palkitsevana kokemuksena, ja on osa ammattimuusikon roolia. Myös Lauri, joka kokee epävarmuutta uusissa tilanteissa, nosti uudet asiat myös motivoivaksi tekijäksi. Hänen mielestään arjesta poikkeavat tapahtumat sekä uusien asioiden oppiminen on motivoivaa.

Jokaisessa haastattelussa nousi yhdeksi motivoivaksi tekijäksi Resonaarin tarjoamat sosiaaliset suhteet. Resonaarissa on paljon ihmisiä, joiden kanssa muusikot voivat jakaa huoliaan, saada tukea ja vaihtaa kuulumisia. Heikki koki tärkeäksi osaksi arkea myös seuran pidon muille. Kytömäen (2025) teorian mukaan sosiaalinen tuki ja vuorovaikutus edistävät hyvinvointia. Severille Resonaarin mahdollistamat sosiaaliset kohtaamiset toimivat motivaattorina myös soittamiselle, jolloin yhteisön merkitys on muusikkoudenkin kannalta hänelle suuri.

Opettajien mukaan muusikoiden motivaatiota lannistavana tekijänä näyttäytyy esiintymistilaisuuksien ja arjen poikkeavuuksien puute.

8.4 Emotionaalinen kehitys

Haastatteluista selvisi, että muusikoissa on tapahtunut joitain muutoksia tunteiden kokemisessa, käsittelyssä ja ilmaisussa. Ensisijaisena huomiona jokaisen muusikon

haastattelusta nousi se, kuinka heillä lähtökohtaisesti liittyy Resonaariin ja soittamiseen aina hyvä mieli.

Severi pohti haastattelussa, miksi musiikki on hänelle niin tärkeää. Hän päätyi siihen, että musiikki on hänelle tärkeä itseilmaisun keino. Myös Saarikallio (2025, 224) kuvaa musiikin olevan turvallinen keino minuuden ilmaisuun, sillä tällöin itseilmaisu tapahtuu välillisesti musiikin kautta. Severi toi esiin sen, kuinka hänellä on lähtökohtaisesti aina soittaessa positiivinen mieliala, mutta musiikin soittaminen ja kuuleminen voi vaikuttaa tähän. Kuten Saarikallio (2025, 226) tuo esiin, musiikki tarjoaa mahdollisuuden tunteiden muovaamiseen, ja sitä voidaan käyttää keinona tunteiden hallintaan sekä mielialan muuttamiseen.

Resonaarin työntekijä Otto kokee, että Severi on oppinut Resonaarissa tunteiden säätelyä ja rajaamista. Tämä heijastuu Saarikallion (2025, 225) teoriassa, jonka mukaan musiikki tukee tunne-elämän säätelyä ja siihen liittyvää itsehallintaa. Oton mukaan Severi on muun muassa oppinut hahmottamaan tunteiden ilmaisulle ja käsittelylle aiempaa sopivampia ympäristöjä. Otto painottaa, että Resonaarissa rohkaistaan tunteiden ilmaisuun ja avoimeen keskusteluun, mutta on olennaista löytää niille sopiva paikka ja tilanne.

Severillä on sanojensa mukaan aikaisemmin ollut vahvaa riippuvuuden tarvetta muiden ihmisten tuesta hänelle uusien asioiden suhteen. Severin avuntarpeeseen on vastattu, joten nyt Severi uskaltaa kokeilla itsenäisemmin asioita. Hänellä on luottoa siihen, että tarvittaessa apua on saatavilla. Severi on kuitenkin pohtinut, pyytääkö hän liikaakin apua omien henkilökohtaisten asioidensa hoitamisessa.

Kaksi äitiä toi esiin, kuinka Resonaari on ”koonnut” muusikkoo. Heikin äiti kuvailee, että Heikki on Resonaarissa olon myötä saanut karsittua itsestään ylimääräisiä ”versoja”, ja löytänyt kauniisti oman tiensä. Heikki on oppinut myös hillitsemään itseään ja antamaan tilaa muille. Lapsesta asti häntä on ihailtu ja huomioitu paljon, mutta nykyään hän ymmärtää vahvasti myös sen, että muut tarvitsevat tilaa eikä hänen tarvitse olla aina äänessä. Tähän on Heikin äidin mukaan ohjannut se, että erilaisissa työtilanteissa painotetaan kaikkien osapuolien merkitystä ja kokonaisuuskuvaa.

“Se mitä Resonaari on tehny hyväl tavalla niin on tavallaan koonnut Heikkiä, et se oli vähän niin kun all over the place, vähän kaikessa myös tunteen ilmaisussa.” (Heikin äiti)

Aikaisemmin toimme esiin Heikin tavan heijastaa omaa jännitystä muihin ihmisiin. Heikin äidin mukaan Heikki väistää epämiellyttäviä tunteita heijastamalla ne itsensä ulkopuolelle, sillä hänen on vaikea käsitellä näitä tunteita.

Lauri kokee olevansa joskus melko kärsimätön. Häntä turhauttaa, jos pitää odottaa ja olla hiljaa. Resonaarissa kuitenkin vaaditaan ja opetetaan kunnioittamaan muita, ja Lauri kokee, ettei ole enää niin kärsimätön kuin ennen Resonaaria. Tähän voidaan nähdä vaikuttavan Resonaarissa toteutettava muusikkouden tasa-arvo (Resonaari 2025).

8.5 Yhteisöllisyys ja sosiaalinen kehitys

Haastatteluissa kantavaksi teemaksi nousi yhteisöllisyyden ja sosiaalisten suhteiden merkitys. Nämä teemat toistuivat jokaisessa haastattelussa. Muusikot kokivat keskustelut muiden ihmisten kanssa erittäin tärkeiksi, ja ne nähtiin jopa yhtenä motivaation lähteenä työpäivään. He myös kokivat löytäneensä ystäviä muista bändin jäsenistä.

Lauri kokee Resonaarin henkilökunnan helposti lähestyttäväksi ja hänestä on mukavaa vaihtaa heidän kanssaan kuulumisia päivittäin. Toisinaan Laurista on vaikea lähteä työpäivän loputtua takaisin kotiinsa, sillä usein hänellä riittäisi vielä juteltavaa, eikä hän halua mennä loppupäiväksi yksin kotiin. Lauri kuitenkin mainitsi tarvitsevänsä myös omaa aikaa palautuakseen työpäivistä. Laurin äidin mukaan Lauri on aina ollut todella sosiaalinen ja Lauri on kertonut pitävänsä Resonaarista, koska siellä on aina joku, jonka kanssa keskustella.

Heikin mukaan Resonaariin olisi mukava tulla, vaikka soittamista ei sinä päivänä jostain syystä olisikaan tiedossa. Kuten Kytömäki (2021) toteaa, liikkeelle panevana voimana voi toimia mikä tahansa syy kokoontua yhteisen asian äärelle. Tärkeintä on kohtaaminen ja sen mukana tuoma osallisuuden ja merkityksellisuuden tunne. Heikin mukaan Resonaarissa on mukava viettää aikaa, kun pääsee juttelemaan muiden ihmisten kanssa. Lisäksi siellä tapaa paljon uusia tuttavuuksia vierailijoista johtuen. Heikki kertoo löytäneensä bändistä ystävän, jonka kanssa hän on tekemisissä myös vapaa-ajalla sosiaalisen median välityksellä. Kasvotusten he tapaavat vain harvoin Resonaarin ulkopuolella, sillä Heikki kertoo olevansa kiireinen ja tarvitsevänsä omaa aikaa työpäivien jälkeen ja viikonloppuisin. Heikin äiti on onnellinen, että Heikki on löytänyt oman yhteisön, jossa hänet hyväksytään sellaisena kuin hän on. Hänen mukaansa Heikillä on vankka paikka elämässään, ja hän saa toimia tässä paikassaan omien resurssiensa mukaan. Hän kertoo näkevänsä, miten tärkeä yhteisö Resonaari Heikille on.

”Kyllä me viestitellää Facessa. Siellä me kirjutellaa, ja kysellään kuulumiset, että mitä kuuluu ja tämmöstä. Mut kyllä me aika paljon täällä Resonaarissa kumminkin nähään, niin siviilissä ei oikein paljon ehdi tavata.” (Heikki)

“Varmasti täällä hän myös paljon onnellisempi, koska se on saanu niin tärkeen sisällön elämänsä, ei pelkästään musiikki vaan tää yhteisö ja ihmiset.” (Heikin äiti)

Severin haastattelussa ilmenee, että myös hän on saanut ystäviä muista bändiläisistä. Hänestä on mukavaa hoitaa musiikkiin liittyviä projekteja yhdessä myös vapaa-ajalla, mutta hänelle on tärkeää viettää aikaa myös muiden kuin Resonaarista tuttujen ihmisten kanssa. Yhteisöllisyys antaa turvaa, mahdollisuuden samaistua muihin ja olla samanmielisten ja samoista asioista kiinnostuneiden henkilöiden kanssa tekemisissä. (Raina 2012, 27)

Resonaari tarjoaa muusikoille yhteisön lisäksi työpaikan, jossa Muusikot saavat toteuttaa ja haastaa itseään päivittäin. Työllistymisen koettiin parantavan itsetuntoa ja sitä kautta muusikot kokivat uskaltavansa ottaa enemmän vastuuta erityisesti työhön liittyvissä asioissa. Myös rutiinit muilla elämän osa-alueilla koettiin lähtökohtaisesti parantuneen työllistymisen myötä. Severin äiti koki Resonaarin merkityksen erityisesti rutiinien kannalta tärkeäksi, sillä ilman selkeitä rutiineja hän koki Severin taantuvan ja menettävän arjen hallinnan.

“ Tää on siis niin positiivinen asia Severille, et jos Resonaaria ei olis, niin Severihän tavallaan taantuis kokonaan. Elikkä se alkais valvomaan öisin ja nukkuis päivisin ja sen elämä ois rempallaan.” (Severin äiti)

Työllistymisestä ja vastuunotosta puhuttaessa esiin nousivat myös luonteenpiirteiden erilaisuudet ja niiden merkitys. Vaikka vastuunotto ja rutiinien hallinta olivat jossain määrin kehittyneet kaikilla muusikoilla, osa äideistä koki, että elämänhallinta ja arjen taidot työn ulkopuolella kaipasivat yhä kehitystä. Useimmat kuitenkin näkivät haasteiden liittyvän enemmän luonteenpiirteisiin kuin kykyyn oppia arjenhallinnan taitoja. Myös Kaikkonen (2025) totesi haastattelussaan jokaisella ihmisellä olevan oma ainutlaatuinen persoona, johon liittyy erilaisia piirteitä ja ominaisuuksia. Haasteet eivät siis välttämättä liity aina yksilön kykyyn oppia tai sisäistää tietoa.

Äitien haastatteluissa kävi ilmi, että osa äideistä kokee muusikoiden olevan hyvin itsenäisiä ja he ajattelevat muusikoiden selviävän myös mahdollisissa muissa työpaikoissa, mikäli tilanne sitä vaatisi. Toiset taas eivät nähneet työelämää Resonaarin ulkopuolella realistisena vaihtoehtona. Muusikot itse kokivat sopivansa parhaiten muusikoin töihin, mutta esimerkiksi Severi kertoi opiskelleensa toisen alan ammatin varmuuden vuoksi. Toimme aikaisemmin esiin, kuinka vammaisen henkilön työllistymisen esteenä voi yleensä olla syynä työnantajien vähäinen tieto vammaisuudesta (Työ- ja elinkeinoministeriö 2020). Tämä heijastui osan äideistä haastatteluissa huolena liittyen työllistymisen mahdollisuuksiin Resonaarin ulkopuolella.

“Aateltiin silloin, että otetaan varmuuden vuoksi joku ammatti, joka on pysyvämpi kuin muusikkoala.” (Severi)

Severin äidin mukaan Severi ottaa työnsä Resonaarissa hyvin vakavasti ja hän ymmärtää työn mukana tulevan vastuun. Äiti kokee Resonaariin työllistymisen lottovoittona. Myös Severi itse kertoo ymmärtävänsä vastuun ja tarpeen toimia annettujen ohjeiden mukaisesti. Severin kertoo saaneensa lisää itsevarmuutta vastuutehtävien myötä. Tärkeinä työhön liittyvinä asioina Severi mainitsee vaihteluvallisuuden, joustavuuden ja toisten ihmisten huomioimisen.

Heikin äidin mukaan Heikki rakastaa työtään muusikkona ja hän tulee aina mielellään töihin. Hänen sanojensa mukaan Heikki saa olla omassa elementissään Resonaarissa ja hänelle annetaan vastuuta, mikä on kasvattanut Heikin itseluottamusta ja antanut hänelle onnistumisen kokemuksia. Sekä Heikin, että äidin mukaan Heikki myös tykkää ottaa vastuuta ja hän kokee silloin olonsa tärkeäksi.

“Vastuunotto on kyl silleen, että se on hyvin huomionarvoisa asia. Kun Heikkihän rakastaa tätä työtä, et se tule aina mielellään.” (Heikin äiti)

“En tiedä mitään yhteisöä, joka osaisi antaa tätä samaa mitä Resonaari on antanut. Jos Heikki kävis jossain työkeskuksessa töissä, niin ku monet kehitysvammaset käy, nii eihän se olis mitään verrattuna tähän. Heikki saa koko ajan niitä semmosia ammatillisia onnistumisen kokemuksia täällä.” (Heikin äiti)

Myös Laurin äiti on erittäin onnellinen siitä, että Lauri on päätenyt Resonaariin töihin. Hän kuvailee Resonaaria täydelliseksi työpaikaksi Laurille, sillä siellä hän pääsee toteuttamaan itseään päivittäin musiikillisesti. Äidin mukaan Lauri on oppinut työllistymisensä myötä ottamaan vastuuta enemmän, mutta kokee siinä edelleen silti olevan haasteita. Hänen mukaansa Lauri ei aina tunnu ymmärtävän, että Resonaari on hänen työnsä, ei pelkästään paikka soittamiselle ja laulamiseksi. Laurin itsensä mukaan hän ymmärtää Resonaarin olevan hänen työpaikkansa ja hän mainitsee siksi paikan olevan hänelle myös todella tärkeä.

“Kun musta joskus tuntuu, että kun se ei tavallaan niinku edes pidä sitä ihan työnä, et se vähän niinku vain kuuluu hänen päiväänsä ja hän saa tehdä tätä ja soittaa ja hän saa laulaa.”

(Laurin äiti)

Resonaarin työntekijän Oton mukaan muusikot ymmärtävät vastuunsa ja roolinsa sekä työntekijöinä että bändin jäseninä. Toisinaan heitä on kuitenkin muistutettava sovituista toimintamalleista. Vasalammen (2022) mukaan tällaisissakin tilanteissa on muistettava, että kommunikaatio tulee hoitaa hyväksyvästi ja arvostavasti. Otto kertoo, että tällaisissa tilanteissa taustalla on usein innostuminen jostakin, jolloin perusasiat saattavat hetkellisesti unohtua. Hänen mukaansa muusikot kokevat vastuun pääsääntöisesti hienona ja tärkeänä asiana, mutta korostaa, että uuden äärellä on tärkeää muistaa myös tarjota tukea ja kannustusta.

Kaikkonen on Oton kanssa samaa mieltä siitä, että muusikot ymmärtävät vastuunsa ja roolinsa työntekijöinä. Kaikkosen mukaan muusikot tiedostavat pääosin myös sen, että he ovat etuoikeutettuja saadessaan tehdä tällaista työtä. Hän kertoo, että esiintymiset, vastuu ja onnistumiset ovat vahvistaneet muusikoiden itseluottamusta, eikä hän ole havainnut työllistymisen vaikuttaneen heidän olemukseensa millään tavalla ainakaan negatiivisesti. Hänen mukaansa kyseessä on kaikille muusikoille unelmatyö, jota he arvostavat.

“ Kyllä uskon, ettei ainakaan huonompaan suuntaan tai semmosia huonoja piirteitä ei tämä työllistyminen ole heissä herättänyt.” (Markku Kaikkonen)

Kaikkonen ottaa kantaa myös kehitysvammaisten ihmisten työllistymiseen yleisemmällä tasolla. Hänen mukaansa on tärkeää osata tunnistaa ja hyödyntää kehitysvammaisten osaaminen siinä missä kenen tahansa. Hän muistuttaa, että esimerkiksi Resonaarigroupissa jokainen bändin rooli on tasa-arvoisesti yhtä tärkeä - olennaista on vain löytää juuri se rooli, jolla kukin muusikko pääsee loistamaan. Kaikkonen peilaa Resonaarin toimintaa muihin työpaikkoihin ja pohtii, että työelämän moninaisuus voisi toteutua laajemminkin, mikäli jokaisen vahvuudet tunnistettaisiin ja osattaisiin ottaa käyttöön. Kuten Kehitysvammaliiton (2025) sivuilla todetaan, todellisuudessa huomattavasti useampi kehitysvammaisen henkilö voisi työllistyä tavalliseen palkkatyöhön, jos heille annettaisiin siihen mahdollisuus. Tällä hetkellä Suomessa on tuhansia kehitysvammaisia henkilöitä, jotka olisivat valmiita työllistymään palkkatyöhön (Kehitysvammaliitto 2025).

“ Et tämmöset täsmätyöllistetyt vois löytää semmoset työtehtävät mitkä niinku sopii heille, motivoi heitä ja he pääse siellä loistamaan.” (Markku Kaikkonen)

Haastatteluissa emme saaneet yhtään negatiivista palautetta tai vastausta liittyen Resonaariin tai sen toimintamalleihin. Haastateltavat kokivat Resonaarin toiminnan ja merkityksen ainoastaan positiivisena asiana kaikin tavoin. Äidit kertoivat kysyvänsä muusikoilta melko usein Resonaarin päivän tapahtumista, mutta eivät muista muusikoiden kertaakaan maininneensa mitään negatiivista.

“ Mä en oo koskaan kuullu sen sanovan mitään kielteistä Resonaarista, niinku ei mitään. Et mä uskoisin, että jos ois sellaisia työntekijöitä niinku Heikki, niin työelämä ois paljon mukavampaa.” (Heikin äiti)

“ Positiiviseen sävyyn puhuu aina. Ei koskaan oo sanonut mitään negatiivista, ei yhtäkään asiaa.” (Severin äiti)

“ Eikä koskaan mitään negatiivista siitä Resonaarista. Kaiken kaikkiaan oon saanut Resonaarista ihan hirveen hyvän kuvan kaikella tapaa, että ei siis parempaa paikkaa vois ees olla” (Laurin äiti)

Haastatteluiden lopuksi kysyimme kaikilta muusikoilta, miksi Resonaari on heille tärkeä. Vastaukset olivat kaikessa yksinkertaisuudessaan puhuttelevia ja tyhjentyviä, joten emme avaa niitä sen enempää. Annamme muusikoiden sitaattien puhua puolestaan.

“ Tää on mun toinen koti, mä tunnen oloni kotoiseksi. ” (Heikki)

“ Onneks otin sen työn vastaan, se on paras työpaikka ikinä.” (Severi)

“Mä rakastan tätä paikkaa.” (Severi)

“ Kyllä mä luulen, että tää on hänelle hyvinkin tärkeää ja minunkin mielestäni on tärkeä paikka.” (Laurin äiti)

9 Johtopäätökset

Tutkimustuloksemme vastaavat tutkimuskysymyksiimme millainen merkitys Musiikkikeskus Resonaarilla on Resonaarigroupin muusikoiden minäkuvaan, sekä miten Musiikkikeskus Resonaarin toiminta tukee Resonaarigroupin muusikoiden myönteistä minäkuva.

Tutkimustuloksemme osoittavat, että Resonaarin merkitys Resonaarigroupin muusikoihin ulottuu laajasti muusikkouden ja musiikillisen toimijuuden ulkopuolelle. Vaikka Resonaari tarjoaa heille ensisijaisesti mahdollisuuden työllistymiseen muusikkoina, se on heille paljon enemmän kuin vain työpaikka. Resonaari on heille yhteisöllisyyttä, kohtaamisia, itsevarmuutta, oppimista sekä itsensä toteuttamista.

Voimme havaita, että Resonaarin tarjoamalla tuella on merkitystä muusikoiden minäkuvaan. Tasa-arvoinen kohtaaminen, yhteisöllisyys, motivointi, palautteen anto sekä erityispedagogiset menetelmät tukevat muusikoiden itsetuntoa, sekä realistista käsitystä omista taidoistaan ja mahdolluuksistaan. Ne haastavat muusikoita kehittymään ja oppimaan musiikillisia, mutta myös esimerkiksi yhteisöllisiä ja emotionaalisia taitoja. Nämä asiat tukevat Resonaarigroupin muusikoiden myönteistä minäkuva.

Tuloksista selvisi, että muusikoilla on lähtökohtaisesti melko vahva itsetunto, joka näkyy erityisesti musiikillisessa toiminnassa, kuten esimerkiksi esiintyessä ja harjoituksissa. Tähän on vaikuttanut Resonaarin tasa-arvoinen kohtelu, toimijuuspotentiaaliin uskomisen, sekä Resonaarin mahdollistamat monipuoliset kokemukset. Muusikoiden itsetunnon vahvistumiseen on vaikuttanut myös motivointi ja onnistumiset. Merkityksellisyyden kokemusta muusikot saavat osallisuudesta, esiintymisistä, ja työllistymisestä. Vahva itsetunto ei näy muusikoissa liiallisena itsevarmuutena, vaan heillä on terve suhtautuminen itseän suhteessa muihin.

Resonaarin myötä muusikoiden arvostus omaa osaamistaan kohtaan on kasvanut. Tuloksissa korostui, että positiivinen palaute, kehu, kannustus ja sitä kautta luottamus omiin taitoihin vahvistavat muusikoiden uskoa itseensä. Pääsääntöisesti heillä on realistinen kuva omista taidoistaan. Jokainen heistä kokee toisinaan jännitystä ja epävarmuutta, mutta heillä on keinoja hallita näitä tunteita, joten jännitys ei lähtökohtaisesti estä heidän toimintaansa tai suoriutumistaan. Resonaarin rooli jännityksen hallinnassa on mahdollistaa muusikoille turvallinen tila.

Osa muusikoista on Resonaarin myötä oppinut rajaamaan, säätämään ja ilmaisemaan tunteitaan paremmin. He ovat oppineet myös ymmärtämään muiden ihmisten tarpeita ja tunteita. Tätä kehitystä on tukenut Resonaarin toimintamallit ja henkilökunta. Muutosta ei kuitenkaan ole tulosten perusteella havaittavissa jokaisessa muusikossa, sillä osalle esimerkiksi työn vaatimiin velvollisuuksien ymmärtäminen ja niihin sitoutuminen on toisinaan

haasteellista. Tulokset eivät anna tälle yksiselitteistä syytä. Tuloksista kuitenkin nähdään, että Resonaari vaatii toiminnassaan kunnioitettavaa ja toiset huomioon ottavaa käytöstä.

Haastatteluista kävi ilmi, että Resonaari tarjoaa muusikoille merkityksellisen yhteisön, jossa he voivat toimia, kasvaa ja kokea kuulumisen tunteen. Yhteisöllisyys näkyy muusikoissa vertaisuuden kokemuksena, toisten huomioimisena sekä yhteisen päämäärän eteen työskentelyinä. Muusikot siis kokevat olevansa bändinsä tasavertaisia jäseniä ja heidän panoksensa nähdään arvokkaana.

Työllistyminen tuo muusikoille rutiineja, ja parantaa näin heidän elämänlaatuaan. Työllistymisen myötä muusikot ovat oppineet vastuunottoa musiikin saralla, mutta myös muilla osa-alueilla. Lisäksi työllisyys tarjoaa muusikoille merkityksellisyyden kokemuksen, mikä vahvistaa heidän motivaatiotaan ja sitoutumistaan omaan ammattiinsa.

Sosiaaliset suhteet osoittautuivat tuloksissa muusikoille tärkeiksi. Ne toimivat heille yhtenä motivaation lähteenä töihin tulemiseen, sekä väylänä sosiaalisten taitojen kehittymiseen. Resonaarin tuomat sosiaaliset suhteet merkitsevät muusikoille myös ystävyyttä, sekä tukea muusikkouteen ja henkilökohtaiseen elämään.

10 Jatkotutkimusideat ja pohdintaa

Seuraavaksi esittelemme jatkotutkimusideoita, joita nousi esiin sekä tutkimusprosessin aikana että tuloksia tarkastellessamme. Osa ideoista liittyy suoraan tutkimuksemme ydinaiheeseen, kun taas toiset kumpuavat aihetta sivuavista teemoista, jotka nousivat esille opinnäytetyöprosessin edetessä. Lisäksi tarkastelemme opinnäytetyömme luotettavuutta sekä muutamia tilanteita, joissa jouduimme pohtimaan eettisiä kysymyksiä ja eettisyyden toteutumista työprosessin aikana. Lopuksi pohdimme opinnäytetyöprosessia kokonaisuutena.

10.1 Jatkotutkimusideat

Tutkimuksemme tulosten perusteella huomasimme, että jatkotutkimuksessa minäkuvan merkitykseen, voisi olla hyödyllistä käyttää haastattelujen rinnalla myös muita aineistonkeruumenetelmiä. Esimerkiksi havainnointi voisi tarjota tutkijalle syventävää näkökulmaa haastatteluiden tukena. Tällainen monimenetelmällinen lähestymistapa voisi vahvistaa tutkimuksen luotettavuutta ja tarjota laajemman ymmärryksen siitä, miten minäkuva rakentuu eri tilanteissa, sillä kehitysvammaisilla ihmisillä voi olla vaikeutta sanoittaa omia ajatuksiaan ja tunteitaan. Havainnoinnin avulla tutkija pääsisi seuraamaan

toimintaa luonnollisessa ympäristössä, mikä voisi täydentää haastatteluista saatuja kokemuksia ja havaintoja.

Osana havainnointia voisi hyödyntää videoinnin mahdollisuutta, jolloin tutkija voisi analysoida haastatteluaineiston lisäksi videokuvaa ja liittää näihin omat mahdolliset havainnoinnit paikan päällä. Videoinnissa tulisi kuitenkin kiinnittää erityistä huomiota anonymiteetin turvaamiseen samalla tavalla kuin haastatteluissa. Pohdimme myös tutkimuksemme laajentamista suurempaan haastattelijajotantaan, jolloin haastatteluihin voitaisiin ottaa mukaan useampia Resonaarigroupin muusikoita, sekä mahdollisesti myös muita muusikoiden läheisiä, jotka ovat heidän arjessaan päivittäin mukana. Tällöin saataisiin mahdollisesti laajempi ja monipuolisempi kokonaiskuva.

Opinnäytetyömme edetessä yhteisöllisyys nousi tuloksissa merkittäväksi ja vahvaksi teemaksi. Tuloksista oli selvästi nähtävissä, että yhteisöllisyys ja sosiaaliset suhteet koetaan tärkeiksi, ja niiden vaikutukset ihmisiin ovat moniulotteisia. Tuloksien perusteella yhteisöllisyydellä on myös suora yhteys mielen hyvinvointiin, minkä vuoksi pidämme aihetta erityisen ajankohtaisena ja merkityksellisenä. Tästä syystä koemme, että yhteisöllisyyden tutkimukselle olisi jatkossa selkeä tarve.

Myös työllistyminen ja sen merkitys nousivat esiin tutkimuksessamme. Tulosten perusteella työllistymisellä on suora vaikutus kehitysvammaisten muusikoiden itsetuntoon, rutiineihin ja sosiaaliin suhteisiin. Tutkimuksessamme tuodaan esiin, kuinka työllistymisestä hyötyvät paitsi työntekijät itse, myös työnantajat. Saadun työpanoksen ohella työyhteisöjen monimuotoistumisen on todettu parantavan työilmapiiriä ja työhyvinvointia merkittävästi. Tästä huolimatta kehitysvammaisten henkilöiden työllistyminen on edelleen hyvin alhaista. Koemme, että tämä olisi tärkeä jatkotutkimuksen aihe niin tasa-arvon edistämisen kuin yhteiskunnallisen kehityksen näkökulmasta.

Seuraavaksi tarkastelemme tutkimuksen eettisiä näkökulmia sekä pohdimme opinnäytetyön toteutumista kokonaisuutena.

10.2 Pohdintaa eettisyydestä ja luotettavuudesta

Tutkimuksemme aineistonkeruumenetelmänä toimivat haastattelut, joiden toteuttamiseen olimme saaneet suostumuksen kaikilta osallistujilta kirjallisella suostumuslomakkeella. Lomakkeessa käytiin läpi muun muassa haastattelun äänittäminen, johon kaikki haastateltavat antoivat luvan. Yksi haastateltavista ei kuitenkaan halunnut haastatteluhetkellä, että keskustelua äänitetään. Kunnioitimme tietysti tätä toivetta ja päätimme yhteisymmärryksessä tehdä haastattelusta ainoastaan kirjalliset muistiinpanot.

Pohdimme jälkikäteen tämän aineiston luotettavuutta, sillä ilman äänitallennetta emme voineet analysoida haastattelua sanasta sanaan, vaan jouduimme tukeutumaan pelkkiin muistiinpanoihin. Tämä saattoi vaikuttaa aineiston tarkkuuteen ja tulkintaan, mutta arvioimme silti, että saimme oleelliset asiat talteen ja käsiteltyä eettisesti kestäväällä tavalla.

Pohdimme myös haastatteluiden luotettavuutta yleisemmällä tasolla. Haastatteluissa ei ole mahdollista objektiivisesti todentaa haastateltavien kokemuksia tai ajatuksia, vaan tutkimus perustuu heidän henkilökohtaiseen näkemykseensä. Tämä on kuitenkin laadullisen tutkimuksen luonne ja samalla sen vahvuus, sillä tarkoituksena ei ole etsiä yhtä totuutta, vaan ymmärtää yksilöllisiä kokemuksia ja merkityksiä mahdollisimman autenttisesti.

Haastatteluiden luotettavuuden näkökulmasta pohdimme myös aineiston määrää, sillä haastattelimme kahdeksaa henkilöä ja muusikoita haastatteluihin osallistui vain kolme. Jäimme pohtimaan, olisiko tutkimuksen tulos ollut luotettavampi, jos mukana olisi ollut useampia haastateltavia erityisesti Resonaarigroupista. Mielestämme pienellä otannalla ei voida tehdä yleistyksiä, mutta uskomme kuitenkin, että haastattelut tarjosivat silti arvokasta ja syvällistä tietoa tutkimusaiheemme kannalta.

Kirjoitus vaiheessa hyödynsimme tutkimuksessamme yhtenä lähteistä Ylen ja Ilta-Sanomien uutisartikkeleita. Pidämme näitä lähteitä perusteltuina ja käyttökelpoisina, sillä molemmissa on haastateltu Musiikkikeskus Resonaarin johtajaa ja rehtoria Markku Kaikkosta. Näin ollen näitä voidaan mielestämme pitää asiantuntijahaastatteluina, jotka tukevat tutkimuksemme aihetta ja antavat siihen asiantuntevaa näkökulmaa.

Myös meidän opinnäytetyössämme Markku Kaikkonen esiintyy omalla nimellään sekä tutkimustuloksia käsittelevässä osuudessa että teoriaosuuden asiantuntijakommenteissa. Tämä ratkaisu tehtiin Kaikkosen omasta pyynnöstä, sillä hän ei kokenut anonymisointia tarpeelliseksi omalla kohdallaan. Mielestämme Kaikkosen esiintyminen omalla nimellään tutkimuksessamme on perusteltua, eikä se aiheuta eettisiä ongelmia, sillä hän on antanut suostumuksensa tietoisesti, ja kyseessä on asiantuntijarooli, ei arkaluonteinen tai yksityiselämään liittyvä näkökulma.

Anonymisointi vaiheessa päädyimme antamaan muille haastateltaville ”tutkimusnimet”. Nimet valittiin yleisimpien suomalaisten miesten nimien listalta, ja ne annettiin haastateltaville anonymiteetin turvaamiseksi. Nimet valittiin yhtenäisesti miehiseksi, mutta valinta ei liity tutkimuksen sisältöön, eikä sillä viitata haastateltavien henkilökohtaisiin taustatekijöihin. Jälkikäteen pohdimme, että tutkimusnimiksi olisi voitu valita myös sukupuolineutraaleja nimiä, jotta nimet eivät ohjaisi lukijaa tekemään oletuksia haastateltavien sukupuolesta.

Yhdeksi suurimmista luotettavuuden haasteista koimme sen, että vaikka tutkimuksemme tavoitteena oli selvittää Resonaarin merkitystä muusikoiden minäkuvaan, on selvää, että muusikoiden minäkuvaan vaikuttavat monet muutkin tekijät. Meille heräsi kysymys, kuinka luotettavasti voimme erottaa Resonaarin vaikutuksen muista elämän osa-alueista. Vaikka saimme arvokkaita vastauksia suoraan muusikoilta, emme siis voi varmuudella todentaa missä määrin minäkuvan rakentumiseen on vaikuttanut juuri Resonaari, ja missä määrin muut kokemukset, ihmiset sekä ympäristö. Tuloksemme pohjautuvat muusikoiden henkilökohtaisiin kokemuksiin ja ovat siten merkityksellisiä ja täysin perusteltuja, mutta niiden yleistettävyyttä tai tarkka rajaus Resonaarin vaikutukseen jää väistämättä tutkimuksessamme avoimeksi.

10.3 Pohdintaa prosessista

Opinnäytetyön tekeminen osoittautui työlääksi mutta mieleiseksi projektiksi. Näin jälkikäteen voimme todeta, että meillä oli suhteellisen realistinen käsitys siitä, kuinka työläs projekti tulisi olemaan, mutta sen sijaan ajanhallinta osoittautui haasteeksi. Emme osanneet odottaa, että kirjoittaminen olisi niin hidasta kaiken tiedon hankinnan ohella. Haasteista kuitenkin selvittiin ja opimme periksiantamattomuutta sekä kesken eräisyyden sietämistä.

Tutkimuksemme aihe oli meille mielekäs, ja koimme prosessin erinomaiseksi tavaksi syventyä kiinnostavaan teemaan sekä kehittää ammatillista osaamistamme ja ymmärrystämme. Kohderyhmämme kehitysvammaiset henkilöt olivat meille jo ennestään jossain määrin tuttuja työharjoittelun kautta, mikä helpotti haastatteluvaihetta ja loi pohjaa luottamukselliselle vuorovaikutukselle. Ennen harjoittelua ja tämän opinnäytetyön tekemistä kehitysvammaiset olivat meille vielä melko vieras kohderyhmä.

Heti suunnitteluvaiheessa pohdimme sanan kehitysvammaisuus käyttöä ja siihen mahdollisesti liittyvää negatiivista vivahdetta. Mietimme, herättikö termi ristiriitaisia tuntemuksia vain meissä, vai voisivatko myös haastateltavat kokea sen samalla tavalla. Yhdessä haastattelussa termi nousikin keskusteluun haastateltavan aloitteesta, ja tämä johti lopulta antoisaan ja rakentavaan keskusteluun. Syventyessämme myöhemmin teoriataustaan saimme vahvistusta sille, että termin käyttö on perusteltua ja asianmukaista. Nyt, kun opinnäytetyö on loppusuoralla, emme enää itse koe samanlaista ristiriitaisuutta termin ympärillä.

Painiskelimme myös toisen tutkimuksessamme keskeisesti esiintyvän termin, minäkuvan, kanssa. Käsitteenä minäkuva on hyvin moniulotteinen, ja siitä löytyy useita toisistaan poikkeavia tulkintoja. Tämän vuoksi termin merkityksen hahmottaminen ja sen sisäistäminen oli erityisesti työn alkuvaiheessa haastavaa.

Kuten aiemmin mainitsimme, suoritimme opintojemme harjoittelujakson Musiikkikeskus Resonaarissa. Harjoittelun aikana aloimme ideoida mahdollisia opinnäytetyön aiheita, ja lopullinen tutkimusaihe syntyi Resonaarin esiin tuomasta tarpeesta, jonka sitten yhdistimme omaan kiinnostukseemme minuudesta ja itsetunnosta. Koimme tärkeäksi, että tutkimus käsittelisi meitä itseämme kiinnostavaa aihetta, jotta voisimme syventää ymmärrystämme aiheesta ja motivaatio tekemiseen säilyisi koko prosessin ajan. Samalla halusimme kuitenkin tutkia jotain, mikä koettiin toimeksiantajan puolesta tarpeelliseksi ja jonka avulla mahdollisesti voitaisiin kehittää toimintaa.

Kuten tutkimuksessamme käy aikaisemmin ilmi, haastattelimme myös muusikoiden äitejä osana opinnäytetyötä. Oletimme, että äitien näkökulmat täydentäisivät muusikoiden ja henkilökunnan antamia vastauksia, ja toisivat lisää syvyyttä aineistoon. Yllätyimme kuitenkin siitä, kuinka paljon äitien ja muusikoiden haastatteluissa ilmeni ristiriitoja. Tämä on kuitenkin ymmärrettävää ja jälkikäteen ajateltuna olisi myös jossain määrin ollut ennakoitavissa, sillä kaikki äidit eivät ole päivittäin näkemässä muusikoiden arkea.

Opinnäytetyön edetessä huomasimme, että tutkimusaiheemme oli haastava erityisesti siksi, että aiheesta oli saatavilla melko vähän aiempaa tutkimustietoa. Vaikka aihepiirin ympäriltä löytyi tutkimuksia, olimme hieman yllättyneitä siitä, kuinka vähän kehitysvammaisten minäkuva oli tutkittu. Varsinkin suomenkielisiä tutkimuksia oli haasteita löytää. Toisaalta tämä havainto korostaa tutkimusaiheemme tärkeyttä ja tarvetta tuoda se näkyvämmäksi.

Alun perin tutkimuksemme tavoitteena oli selvittää Musiikkikeskus Resonaarin merkitystä kehitysvammaisten henkilöiden minäkuvaan yleisellä tasolla. Haastattelujen jälkeen päätimme kuitenkin rajata tutkimusaiheemme koskemaan ainoastaan Resonaarin merkitystä Resonaarigroupin jäsenten minäkuvaan. Tämä rajaus selkeytti tutkimusprosessia merkittävästi, ja koemme sen olleen ratkaiseva ja onnistunut päätös. Ilman tätä muutosta, emme koe, että tulos voisi olla yhtä luotettava.

Koemme, että vaikka tutkimuksemme kohdistui rajattuun ryhmään, se nostaa esiin laajempia myös yhteiskunnallisesti merkittäviä teemoja. Yksi keskeinen teema on kehitysvammaisten henkilöiden työllistyminen. Tämä herätti meissä paljon ajatuksia ja sai pohtimaan, kuinka paljon enemmän voisimme yhteiskuntana tehdä edistääksemme yhdenvertaisuutta ja ehkäistäksemme esimerkiksi syrjäytymistä.

Kaiken kaikkiaan opinnäytetyön tekeminen oli meille kasvattava ja opettavainen kokemus. Koemme, että tutkimuksemme myötä aikaisempi harjoittelujaksomme Resonaarissa saa merkityksellisen päätöksen näin opinnäytetyön muodossa. Vaikka prosessi tuntui ajoittain raskaalta ja haastavalta, onnistuimme etenemään aikataulussa, sekä syventämään omaa osaamistamme. Meille tärkeää on se, että voimme olla itse tyytyväisiä lopputulokseen. Toivomme, että tutkimuksesta on erityisesti hyötyä Musiikkikeskus Resonaarille, mutta lisäksi

toivomme sen herättävän laajempaa keskustelua kehitysvammaisuudesta ja siihen liittyvistä teemoista yhteiskunnassamme.

Lähteet

Ahonen, K. 2023. Prologos.fi. Palaute on tärkeä osa tiimin vuorovaikutusta - mutta miten se toimii? Millainen palaute oikeasti auttaa kehittymään? Viitattu 16.9.2025.

<https://prologos.fi/palaute-on-tarkea-osa-tiimin-vuorovaikutusta-mutta-miten-se-toimii/>

Ahvenainen, M. 2023. Tehy.fi. Hoitajapulassa yhteisöllisyys on entistäkin arvokkaampaa - Näin sitä voi vaalia. Viitattu 22.10.2025. <https://www.tehylehti.fi/fi/toissa/hoitajapulassa-yhteisollisyys-entistakin-arvokkaampaa-nain-sita-voi-vaalia>

Frisk, M. 2021. Superlehti. Palautteen antaminen on paljon enemmän kuin kehuja ja sapiskaa - Näin onnistuu rakentava palaute. Viitattu 13.10.2025.

<https://www.superlehti.fi/tyoelama/palautteen-antaminen-on-paljon-enemman-kuin-kehuja-ja-sapiskaa-nain-onnistuu-rakentava-pal>

Günther, K. & Hasanen, K. & Juhila, K. 2021. Johdanto: Analyysi ja tulkinta. Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. Viitattu 14.10.2025. <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/analyysitavan-valinta-ja-yleiset-analyysitavat/analyysi-ja-tulkinta/>

Harmeling, S. 2011. Tieteen termipankki. Minäkuva. Viitattu 22.10.2025.

<https://tieteentermipankki.fi/wiki/Kasvatustieteet:min%C3%A4kuva>

HelsinkiMissio ry 2025. Enemmän kohtaamisia, vähemmän yksinäisyyttä. Viitattu 17.9.2025.

<https://www.helsinkimissio.fi/helsinkimissio/>

Hermanoff, A. 2016. ”MUKAVA MENNÄ ILOISELLA MIELELLÄ”. Narratiivinen tutkimus kehitysvammaisten nuorten toisen asteen opinnoista. Akateeminen väitöskirja. Lapin yliopisto, Kasvatustieteiden tiedekunta. Rovaniemi. Viitattu 15.10.2025.

https://lauda.ulapland.fi/bitstream/handle/10024/62348/Hermanoff_Anneli_ActaE_188_pdfA.pdf?sequence=4%26isAllowed=y

Hirsjärvi, S. 1983. Tieteen termipankki. Minäkuva. Viitattu 22.10.2025.

<https://tieteentermipankki.fi/wiki/Kasvatustieteet:min%C3%A4kuva>

Hyvönen, M. & Niilekselä, H. 2017. Yhteisöllisyys työyhteisössä. Tutkimus työntekijöiden välisestä yhteisöllisyydestä Runnin Kartanonmäen hoito- ja kasvatusalan yksiköissä.

Yhteisöllisyys ilmiönä. Opinnäytetyö. Sosiaali-, terveys-, ja liikunta-ala. Kuopio. Viitattu 19.9.2025.

https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/141292/Hyvonen_Mari%20ja%20Niileksela_Henni.pdf..pdf?sequence=1

Hyvärinen, M., Suoninen, E. & Vuori, J. (toim.) 2021. Haastattelut. Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto. Viitattu 6.10.2025.

<https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/laadullisen-tutkimuksen-aineistot/haastattelut/>

Ilta-Sanomat 2019. Pertti Kurikan nimipäivät aiheuttivat ryntäyksen kulosaarelaiseen omakotitaloon - siellä toimiva musiikkikoulu mullisti kehitysvammaisten opetuksen. Viitattu 25.9.2025. <https://www.is.fi/hs-helsinki/art-2000006325704.html>

Juuti, P. & Puusa, A. 2011. Menetelmäviidakon raivaajat. Perusteita laadullisen tutkimuslähestymistavan valintaan. Vantaa: Hansaprint.

Jyväskylän yliopisto 2025. Haastattelut. Viitattu 6.10.2025.

<https://sites.app.jyu.fi/mehu/fi/menetelmapolku/aineistonhankintamenetelmat/haastattelut>

Kaikkonen, M. & Uusitalo, K. 2005. Soita mitä näet - kuvionuotit opetuksessa ja terapiassa. 2. painos. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino.

Kaski, S. & Miettinen, M. 2018. Onnistumisen taidot. Löydä tie tavoitteisiin. Helsinki: Kirjapaja.

Kehitysvammaliitto 2025. Kaikki voittavat, kun kehitysvammaiset pääsevät työelämään. Viitattu 22.9.2025. <https://www.kehitysvammaliitto.fi/kaikki-voittavat-kun-kehitysvammaiset-henkilot-paasevat-tyoelamaan/>

Kehitysvammaliitto 2025. Kehitysvammaisuus. Viitattu 10.9.2025. <https://www.kehitysvammaliitto.fi/kehitysvammaisuus/>

Kehitysvammaliitto 2025. Kehitysvammaisuus, Työ. Viitattu 22.9.2025. <https://www.kehitysvammaliitto.fi/kehitysvammaisuus/tyo/>

Keltikangas-Järvinen, L. 2010. Sosiaalisuus ja sosiaaliset taidot. 2. painos. Helsinki: WSOY.

Keltikangas-Järvinen, L. 2014. Hyvä itsetunto. 21. painos. Helsinki: WSOY.

Keltikangas-Järvinen, L. 2017. Hyvä itsetunto. Uusi painos. Helsinki: WSOY.

Koppinen, S. 2015. Musiikillisen toimijuuden ja identiteetin rakentuminen Musiikin erityispalvelukeskus Resonaarissa. Vuorovaikutuksellisuus soitonopetuksessa. Pro gradu -

tutkielma. Tampereen yliopisto, viestinnän, median ja teatterin yksikkö. Viitattu 11.9.2025.

<https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/97223/GRADU-1432908349.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Kuula-Luumi, A. 2021. Laadullisen aineiston anonymisointi. Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. Viitattu 13.10.2025.

<https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/tutkimusetiikka/laadullisen-aineiston-anonymisointi/>

Kuusela, S. 2018. Solmukohtia.fi. Yhteisöllisyyden merkitys. Viitattu 10.9.2025.

<https://www.solmukohtia.fi/yhteisollisyyden-merkitys/>

Kuvionuottiesittely 2025. Kuvionuotit. Tutustu menetelmään. Resonaari. Viitattu 1.9.2025.

<https://resonaari.fi/wp-content/uploads/sites/2/2024/10/Kuvionuottiesittely.pdf>

Kytömäki, A. 2021. Eläkeliitto ry. Osallisuuden kokemus lisää merkityksellisyiden tunnetta ja hyvinvointia. Viitattu 19.9.2025.

<https://elakeliitto.fi/blogi-yhteisollisyys-kohtaamisesta-syntyvaa-merkityksellisytta-ja-yhteenkuuluvuuden-tunnetta/>

Marila, R. 2023. Tehy-lehti. Vain harva osaa antaa palautetta. Viitattu 16.9.2025.

<https://www.tehylehti.fi/fi/hyvinvointi/vain-harva-osaa-antaa-palautetta>

Mielenterveystalo 2025. Mitä on itsetunto? Viitattu 23.10.2025.

<https://www.mielenterveystalo.fi/fi/omahoito/itsetunto-ja-identiteettipulmien-omahoito-ohjelma/mita-itsetunto>

Mieli ry 2023. Työttömyys voi aiheuttaa epävarmuutta elämään. Viitattu 22.9.2025.

<https://mieli.fi/vaikea-elamantilanne/tyottomyys-voi-kuormittaa/tyottomyys-voi-aiheuttaa-epavarmuutta-elamaan/>

Mieli ry 2024. Tunteen ilmaiseminen. Viitattu 8.9.2025.

<https://mieli.fi/vahvista-mielenterveyttasi/tunteet-ja-tunnetaidot/tunteen-ilmaiseminen/>

Myllyviita, K. 2024. Terveyskirjasto. Tunteet ja tunteiden säätely. Viitattu 8.9.2025.

<https://www.terveyskirjasto.fi/dlk01398>

Raina, L. 2012. Uusi yhteisöllisyys. Kasvatusyhteisön rakentamisen ammattitaito. Helsinki: Arator.

Resonaari 2025. Asiantuntijapalvelut. Resonaarin innovaatiot. Viitattu 2.9.2025.

<https://resonaari.fi/asiantuntijapalvelut/innovaatiot/>

Resonaari 2025. Opetussuunnitelma. Resonaarin musiikkiopiston opetussuunnitelma 2018. Viitattu 2.9.2025. <https://resonaari.fi/musiikkiopisto/opetussuunnitelma/>

Resonaari 2025. Resonaarigroup - erilaisten oppijoiden ammattiyhtye. Viitattu 25.9.2025. <https://resonaari.fi/resonaarigroup/>

Resonaari 2025. Tutustu musiikkikeskukseen. Viitattu 2.9.2025. <https://resonaari.fi/>

Saarikallio, S. 2025. Musiikki ja nuoren psykososiaalinen kehitys. Viitattu 12.10.2025. <https://fisme.fi/wp-content/uploads/2017/08/Musiikki-ja-nuoren-psykososiaalinen-kehitys-Saarikallio.pdf>

Sarkkinen, M. 2017. Työterveyslaitos. Palaute on työelämän pienin suuri asia. Viitattu 16.9.2025. <https://www.ttl.fi/tyopiste/palaute-on-tyoelaman-pienin-suuri-asia>

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällön analyysi. 5. painos. Helsinki: Tammi.

Työ- ja elinkeinoministeriö 2020. Selvitys: Vammaisten henkilöiden työllistymisen esteitä purettava. Viitattu 22.9.2025. <https://tem.fi/-/selvitys-vammaisten-henkiloiden-tyollistymisen-esteita-purettava>

Työterveyslaitos 2025. Kaikki mukaan - yhteisöllisyyden ja verkostojen rakentaminen. Viitattu 10.9.2025. <https://www.ttl.fi/oppimateriaalit/monimuotoisuus-ja-inklusiivisuus-asiantuntijaorganisaatiossa/kaikki-mukaan-yhteisollisyyden-ja-verkostojen-rakentaminen>

Työterveyslaitos 2025. Kaikki mukaan - yhteisöllisyyden ja verkostojen rakentaminen. Aktiivista panostusta yhteisöllisyyteen. Viitattu 13.10.2025. <https://www.ttl.fi/oppimateriaalit/monimuotoisuus-ja-inklusiivisuus-asiantuntijaorganisaatiossa/kaikki-mukaan-yhteisollisyyden-ja-verkostojen-rakentaminen>

Vasalampi, K. 2022. Opettajan Tietopalvelu. Myönteinen palaute auttaa oppijaa huomaamaan onnistumisia ja edistymistä. Viitattu 16.9.2025. https://www.opettajantietopalvelu.fi/artikkelit/oppimista_tukeva_palaute

Vatanen, A. 2021. Vuorovaikutusaineistot. Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. Viitattu 6.10.2025. <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/laadullisen-tutkimuksen-aineistot/vuorovaikutusaineistot/>

Vilppo, O. 2023. Minäpystyvyys ja tulevaisuususkko. Kvantitatiivinen tutkimus korkeakouluopiskelijoiden tulevaisuudennäkymistä. Kandidaatintutkielma. Tampereen

yliopisto, Yhteiskuntatutkimuksen tutkinto-ohjelma. Tampere. Viitattu 13.10.2025.

<https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/148737/VilppoOona.pdf?sequence=2&isAllowed=y>

Vuori, J. 2021. Tapaustutkimus. Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto. Viitattu 6.10.2025.

<https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/tutkimusasetelma/tapaustutkimus/>

Yle 2023. Näin vammaisia ja oppimishäiriöisiä opetetaan soittamaan - ”On kysymys tasa-arvosta”. Viitattu 16.9.2025. <https://yle.fi/a/74-20046314>

Åberg, L. 2025. Terveyskirjasto. Kehitysvammaisuus. Viitattu 10.9.2025.

<https://www.terveyskirjasto.fi/dlk00556#s1>

Julkaisemattomat lähteet

Kaikkonen, M. 2025. Asiantuntijahaastattelu 21.5.2025. Musiikkikeskus Resonaari. Helsinki.

Palkeinen, J. 2025. Yksilöhaastattelu 7.5.2025. Musiikkikeskus Resonaari. Helsinki.

Kuviot

Kuvio 1: Musiikin merkitysten keskeiset kategoriat nuoren psykososiaalisen kehityksen näkökulmasta (Saarikallio 2025).	20
Kuvio 2: Haastatteluaineiston pohjalta kootut Resonaarin minäkuvaa tukevat toimet.....	35

Kuvat

Kuva 1: Nuottikuva kuvionuoteilla (Kuvionuottiesittely 2025).	23
Kuva 2: Ylennysten ja alennusten merkintä kuvionuottien nuottikuvassa (Kuvionuottiesittely 2025).	23
Kuva 3: Sävelten kesto ja tauot (Kuvionuottiesittely 2025).	23

Taulukot

Taulukko 1: Kehitysvammaliiton (2025) sivuilta löytyvän informaation pohjalta luotu taulukko aiheesta kehitysvammaisten henkilöiden työtilanne vuonna 2025	15
--	----

Liitteet

Liite 1: Muusikoiden haastattelurunko.....	63
Liite 2: Äitien haastattelurunko	64
Liite 3: Opettajien haastattelurunko	65

Liite 1: Muusikoiden haastattelurunko

Muusikon haastattelu

Opinnäytetyö: Resonaarin tarjoaman toiminnan merkitys kehitysvammaisen henkilön minäkuvaan

1. Mitkä piirteet kuvaavat sinua?
2. Miten Resonaari on vaikuttanut siihen, millainen olet?
3. Miten puhut itsestäsi muille? Kerrotko herkemmin onnistumisista vai epäonnistumisista?

4. Minkälainen tunne sinulla on soittaessa?
5. Miltä vaikeat soittotehtävät tuntuvat? Ovatko ne innostavia, lannistavia, vai neutraaleja? Luotatko omiin taitoihisi?
6. Millaiseksi koet roolisi bändissä?

7. Miltä Resonaariin työllistyminen tuntuu? Tapahtuiko jotain konkreettista muutosta, kun siirryit oppilaasta ammattimuusikoksi?
8. Miten koet, että Resonaarissa tuetaan teidän muusikoiden kehittymistä?
9. Mikä motivoi jokapäiväiseen treenaamiseen Resonaarissa?

10. Miksi Resonaari on tärkeä sinulle?

Liite 2: Äitien haastattelurunko

Vanhemman haastattelu

Opinnäytetyö: Resonaarin tarjoaman toiminnan merkitys kehitysvammaisen henkilön minäkuvaan

1. Millaiseksi kuvailisit lastasi ennen Resonaarin toimintaa? Konkreettisia esimerkkejä.

2. Vanhemman näkökulmasta katsottuna, onko muusikon käsitys itsestä muuttunut Resonaarin toiminnan myötä? Alla teemoja, joita voit pohtia.
 - Itsetunto
 - Arjen taidot
 - Vastuunotto
 - Sosiaaliset taidot/ vuorovaikutustaidot

3. Puhuuko muusikko asioista, joissa hän kokee olevansa taitava? Entä epävarma?

4. Mihin sävyyn muusikko puhuu itsestään ja Resonaarista?

5. Onko Resonaari tukenut muusikon minäkuvaan? Jos on, kertoisitko konkreettisia esimerkkejä. Jos ei, mitä toivoisit Resonaarissa tehtävän toisin?

Liite 3: Opettajien haastattelurunko

Opettajan haastattelu

Opinnäytetyö: Resonaarin tarjoaman toiminnan merkitys kehitysvammaisen henkilön minäkuvaan

1. Miten Resonaarissa tuetaan muusikoiden käsitystä itsestään? Miten tässä huomioidaan kehitysvammaisuus? Kertoisitko konkreettisia esimerkkejä tästä.
2. Miten muusikot puhuvat itsestään ja Resonaarista? Korostavatko positiivisia tai negatiivisia asioita?
3. Mitä muutoksia olet havainnut muusikoissa Resonaarin toiminnan, sekä Resonaariin työllistymisen myötä?
4. Miten muusikot reagoivat epäonnistumisiin? Miten henkilökunta toimii näissä tilanteissa?
5. Millaiset asiat innostavat muusikoita toimimaan, entä lannistavat? Kertoisitko konkreettisia esimerkkejä.
6. Millaisia erityispedagogisia menetelmiä Resonaarissa käytetään? Kertoisitko konkreettisia esimerkkejä. Tukevatko nämä muusikoiden minäpystyvyyden kokemusta?